



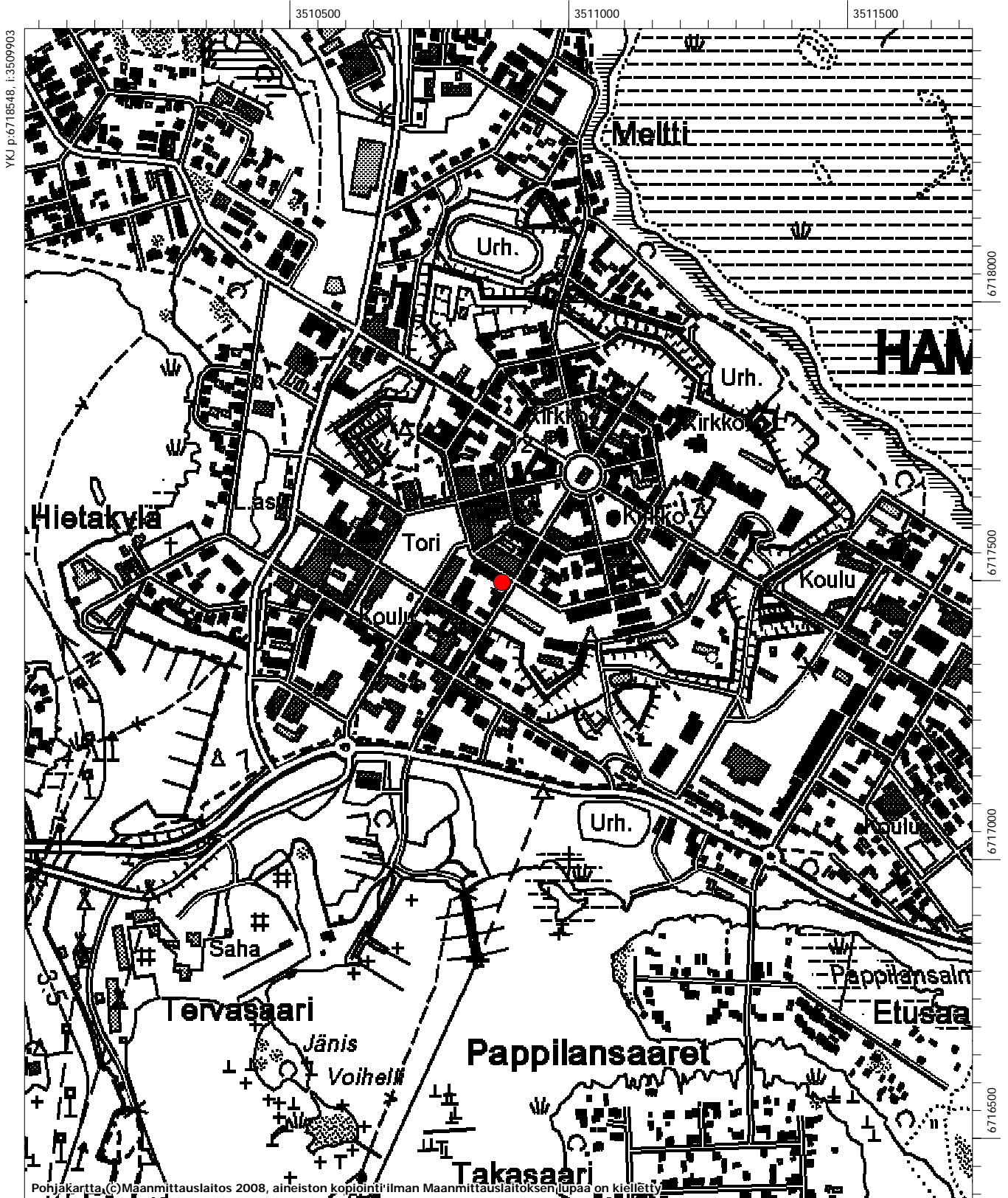
Haminan korttelin 23 koekaivaukset vuonna 2008

Andreas Koivisto


MUSEOVIRASTO

Arkisto- ja rekisteritiedot

<i>Kohteen nimi:</i>	Hamina, Kortteli 23
<i>Kunta:</i>	Hamina
<i>Kaupunginosa:</i>	001
<i>Kortteli:</i>	0023
<i>Mj-numero:</i>	1000003532, Vehkalahden vanha asemakaava-alue 1000003513, Haminan linnoitus
<i>Kohteen laji:</i>	Kaupunkiarkeologinen koekaivaus
<i>Ajoitus:</i>	n. 1600 → nykyaika
<i>Peruskartta:</i>	3042 04
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	Kaivausalueen keskipiste Pkoo= 6717485 ja Ikoo= 3510839
<i>Tutkimuslaitos:</i>	Museovirasto, rakennushistorian osasto
<i>Kaivaustenjohtaja:</i>	FM Andreas Koivisto
<i>Apulaistutkija:</i>	FM Riikka Väisänen
<i>Kenttätyöaika:</i>	19.5.-6.6.2008
<i>Tutkitun alueen laajuus:</i>	n. 77 m ²
<i>Rahoittaja:</i>	Haminan kaupunki
<i>Kustannukset:</i>	33 485 €
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	MV/RHO 125953:1-57
<i>Digitaaliset kuvatallenteet:</i>	MV/RHO 125954:1-81
<i>Löydöt:</i>	KM 2008042:1-181 (diar. pvm. 12.8.2008)
<i>Tutkimushistoria:</i>	Mökkönen, Teemu, 2003: Hamina-Fredrikshamn, kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-aikaisten kaupunkien arkeologinen inventointiprojekti. MV/RHOA.
<i>Alkuperäinen raportti:</i>	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHOA)
<i>Kopiot (3 Kpl):</i>	Haminan kaupunki; Kymenlaakson maakuntamuseo; Museovirasto, Haminan toimipiste



Tiivistelmä

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti touko-syyskuussa 2008 arkeologiset koekaivaukset Haminan korttelin 23 tonteilla. Paikalle oli suunniteltu uusien liike- ja asuinrakennusten kaavoittamista. Koska alue sijaitsi sekä Vehkalahden 1600-luvun asemakaava-alueella että Haminan 1700-luvulla rakennetun linnoituksen alueella, piti alueella suorittaa arkeologiset koekaivaukset. Kaivausten tarkoituksena oli selvittää sijaitsiko alueella jatkotutkimuksia vaativia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kaivauksilla löydettiin venäläisten 1700-luvun lopulla rakentaman kasarmirakennuksen jäänteet ja siihen liittyvää esineistöä.

Sisältö

Arkisto- ja rekisteritiedot	1
Peruskarttaote.....	2
Tiivistelmä	3
Sisältö.....	4
1. Johdanto	5
2. Ympäristö.....	6
3. Historiallinen tausta	7
Tutkimusalueen historia.....	8
4. Kaivausmenetelmät.....	11
5. Kaivaushavainnot.....	12
Tontti 1, koeoja 1	12
Tontti 1, koeoja 2	15
Tontti 1, koekuoppa 4	16
Tontti 1, koekuoppa 5	17
Tontti 1, koekuoppa 6	18
Tontti 10, koeoja 3	19
6. Tulokset.....	21
Lähteet ja kirjallisuus.....	22

Liitteet

Liite 1:	Yleiskartta
Liite 2:	Mustavalkonegatiiviluettelo
Liite 3:	Digitaalikuvien luettelo
Liite 4:	Yhteysluettelo
Liite 5:	Yksikkökuvaukset
Liite 6:	Rakennekuvaukset
Liite 7:	Stratigrafia
Liite 8:	Löytöluettelo
Liite 9:	Poistettujaen löytöjen luettelo ja kuvat
Liite 10:	Kartat

1. Johdanto

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti touko-kesäkuussa 2008 kolme viikkoa kestäneet arkeologiset tutkimukset Haminan Linnoituksen kaupunginosan korttelin 23 alueella. Tontin tutkiminen tuli ajankohtaiseksi kun alueelle oltiin kaavoittamassa uusia liike- ja asuinrakennuksia.

Kaivausten päämääränä oli selvittää sijaitseeko paikalla jatkotutkimuksia vaativia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tämän selvittämiseksi alueelle avattiin kolme koeojaa ja kolme koekuoppaa. Yksi koeoja sijaitsi tontin 10 asfaltoidun sisäpihan alueella ja loput alueet tontilla 1. Kaivauksia johti FM Andreas Koivisto ja apulaistutkijana toimi FM Riikka Väisänen. Tutkimusapulaisina olivat Liisa Kunnas ja Sarita Louzolo. Kaivausten kustannuksista vastasi Haminan kaupunki.

2. Ympäristö

Haminan kortteli 23 sijaitsee kauppatorin kaakkoispuolella Satamakadun, Kaivokadun ja Maariankadun välissä. Korttelin lounaispuolella sijaitsee Haminan lipputorni ja kaakkoispuolella alkaa armeijan aidattu varuskunta-alue.

Korttelin 23 tutkimusalue koostui kahdesta eri tontista; numerot 1 ja 10. Kortteliin kuului myös Haminan meriportin vartiorakennus, joka sijaitsi tontilla 2. Koska tälle alueelle ei oltu kaavoittamassa mitään, ei tontilla suoritettu kaivauksia.

Tontilla 1 sijaitsi keltainen 4-kerroksinen tiilinen kerrostalo. Taloon kuului maanpinnan alapuolella sijaitseva kellarikerros, joten talon kohdalta mahdolliset kulttuurikerrokset olivat mitä todennäköisimmin tuhoutuneet. Tontin pihamaa koostui hiekka- ja nurmikentästä. Hiekkakenttä toimi pääasiassa talon asukkaiden parkkipaikkana. Pihan ainoa rakennus oli tontin itäisessä kulmassa sijaitseva betonipohjalle rakennettu roskakatos. Tontin itäosassa oli myös sijainnut 1980-luvulla purettu puinen rakennus.

Tontilla 10 sijaitsi 3- ja 1-kerroksiset modernit liikerakennukset. Tontin sisäpiha oli asfaltoitu ja alueella oli sadevesiviemärointi. Piha-alue toimi liikerakennusten parkkipaikkana.



Kuva 1. Tontin 1 itäkulma (vas.) ja tontin 10 eteläreuna (oik.) kaivausten alkuvaiheessa.

3. Historiallinen tausta

Nykyisen Haminan kaupungin alueelle perustettiin ruotsalaisten toimesta 1600-luvun puolessavälissä Vehkalahten uusikaupunki. Vuoden 1660 jälkeen kaupunkia kutsuttiin yleensä vain Vehkalahteksi. Kaupungin perustaminen liittyi ruotsalaisten pyrkimykseen tyrehdyttää Suomen etelärannikolla vallitseva laiton maakauppa. Vehkalahtelle myönnettiin kaupunkiprivilegiot vuonna 1653. (Nordenstreng & Halila 1974:37-39.) Ennen Vehkalahten kaupunkia alueella tiedetään historiallisten lähteiden perusteella sijainneen kauppapaikka jo 1300-luvulla (Nordenstreng & Halila 1974:21-22).

1700-luvun alussa, Suuren pohjan sodan myötä, Vehkalahtea kohtasivat vaikeudet. Valloitettuaan Viipurin ja Käkisalmen venäläiset saapuivat vuoden 1710 marraskuussa Vehkalahten kaupunkiin. Venäläiset ryöstivät kaupunkia, mutta eivät polttaneet sitä. Asukkaista suurin osa oli paennut jo Viipurin piirityksen aikana. Vehkalahteen jääneet ihmiset vietiin vankeuteen Venäjälle. (Nordenstreng & Halila 1974:104.)

Viipurin ja Käkisalmen kukistuttua Suomen alue oli avoinna hyökkääjille aina Kymijokea ja Saimaan järvi-aluetta myöten. Venäläisten hyökkäys syvemmälle Suomeen kuitenkin lykkääntyi vuodella ja tänä aikana ruotsalaisten piti vahvistaa alueen puolustusta. Linnoituksen paikaksi valittiin Vehkalahti, jota ruvettiin kesällä 1711 linnoittamaan. Linnoitustyöt edistyivät kuitenkin huonosti ja Vehkalahten linnoitus määrättiin alkuvuodesta 1712 tyhjennettäväksi ja aseistus siirrettäväksi länteen. Lisäksi ruotsalaiset sytyttivät linnoituksen sekä Vehkalahten kaupungin talot tuleen, jotta vihollinen ei voisi käyttää niitä hyväkseen. (Nordenstreng & Halila 1974:105-106.)

Uudenkaupungin rauhan jälkeen vuonna 1721 oli Vehkalahten poltetussa kaupungissa kirkon lisäksi vain tilapäisiä rakennuksia. Vuoden 1722 syksyllä ruvettiin Vehkalahten paikalle rakentaa uutta linnoituskaupunkia. Samalla Venäjälle menetetyt Viipurin tapulikaupunkioikeudet siirrettiin Vehkalahtelle. Vehkalahtesta tuli siis Itä-Suomen tapulikaupunki ja se sai uuden nimen hallitsijan mukaan; Friedrichshamn, eli Fredrikshamn, Hamina. (Nordenstreng & Halila 1974:114, 120-122.)

Linnoituskaupungin ensimmäinen työvaihe sijoittui vuosien 1722-1724 välille. Haminan uusi linnoitus rakennettiin kuuluisan ranskalaisen linnoitusten suunnittelijan S. de Vaubanin oppeja noudattaen. Valtakunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen linnoitustyöt kuitenkin pysähtyivät kenttälinnoitustöiden asteelle. Vuosien 1725 ja 1740 välillä ei linnoitustöitä varsinaisesti tehty. (Nordenstreng & Halila 1974:122-130.)

1738 Ruotsissa valtaan noussut hattupuolue valmistautui sodan avulla palauttamaan Venäjälle aiemmin menetetyt alueet. Ruotsi julisti sodan Venäjää vastaan kesällä 1741. Näin Suomeen siirrettiin paljon miehistöä ja myös Haminaan sijoitettiin suuria sotavoimia puutteellisiin olosuhteisiin. Kulkutaudit pääsivät valloilleen ja sotilaita kuoli joukoittain. Kuolleet haudattiin joukkohautoihin, kuitenkin niin matalalle, että koirat pääsivät repimään ruumiita. (Nordenstreng & Halila 1974:264-266.) 1740-luvun joukkohautoja onkin löytynyt Haminan alueella useiden eri rakennustöiden aikana (Kaskinen 2003).

Hattujen sodan myötä aloitettiin myös Haminan linnoituksen kunnostaminen. Venäläisten lähestyessä kaupunkia kesällä 1742 se päätettiin kuitenkin evakuoita ja tuhota. Näin venäläiset joukot pystyivät ilman vastarintaa valtaamaan Haminan. Turun

rauhan myötä raja siirtyi vuonna 1743 Kymijokeen (Nordenstreng & Halila 1974:271-276). Vaikka ruotsalaiset olivatkin edeltävinä vuosina vahvistaneet hiekkavalleja, linnoitus oli silti sortumaisillaan venäläisten vallatessa kaupungin (Kaskinen & Kauppi 1992:8).

Venäläiset ryhtyivät jo sotavuonna 1742 uusimaan ja täydentämään Haminan linnoituslaitteita. Kunnostus- ja laajentamistyöt jatkuivat vuoteen 1750. Tänä aikana venäläiset olivat mm. raivanneet 275 m levyisen avoimen suojavyöhykkeen kaupungin ulkopuolelle ja laajentaneet linnoitusaluetta länteen päin. Tämän jälkeen Haminan linnoitustöitä jatkettiin vasta 1770-luvulla, jolloin mm. vahvistettiin linnoituksen yksityiskohtia. (Nordenstreng & Halila 1975:31-35.)

Kustaa III:n vuosina 1788-1790 käydyn Venäjän sodan jälkeen, aloitettiin Haminassa jälleen uudet linnoitustyöt vuonna 1791. Linnoitustyöt olivat osa Pietarin suojaksi Suomeen rakennettavaa linnoitusketjua. Vasta nyt linnoitukset saivat harmaakiviverhouksen. (Kaskinen & Kauppi 1992:9-10.)

Vuosien 1808-1809 käydyn Suomen sodan jälkeen Hamina ei enää ollut rajakaupunki ja linnoitus oli menettänyt merkityksensä. Linnoituslaitteiden vahvistaminen tuli kuitenkin vielä kerran tarpeelliseksi, kun Englannin laivasto ampui tykistötulta Haminaan Krimin sodan aikana vuonna 1855. Sodan jälkeen linnoitustykit vietiin pois tärkeämpiin kohteisiin eikä linnoituksen ylläpitämistä enää katsottu tarpeelliseksi. (Kaskinen & Kauppi 1992:12.)

Linnoituksen menetettyä merkityksensä alkoi sen vähittäinen purkaminen 1860-luvulta alkaen. Vuoden 1887 suurpalon jälkeen Hamina sai uuden asemakaavan, kun linnoituskaupungin säteittäisestä kaavasta siirryttiin suorakulmisiin tontteihin. (Nordenstreng & Halila 1975:249.) Uusi ruutuasemakaava ulotettiin myös varustusten alueelle ja purettujen bastionien kiviä irrotettiin yksityisiin rakennustoihin. Vuodelta 1963 oleva muinaismuistolaki on sittemmin rauhoittanut koko Haminan linnoituksen, eikä enempi purkaminen ole enää mahdollista. (Kaskinen & Kauppi 1992:12-13.)

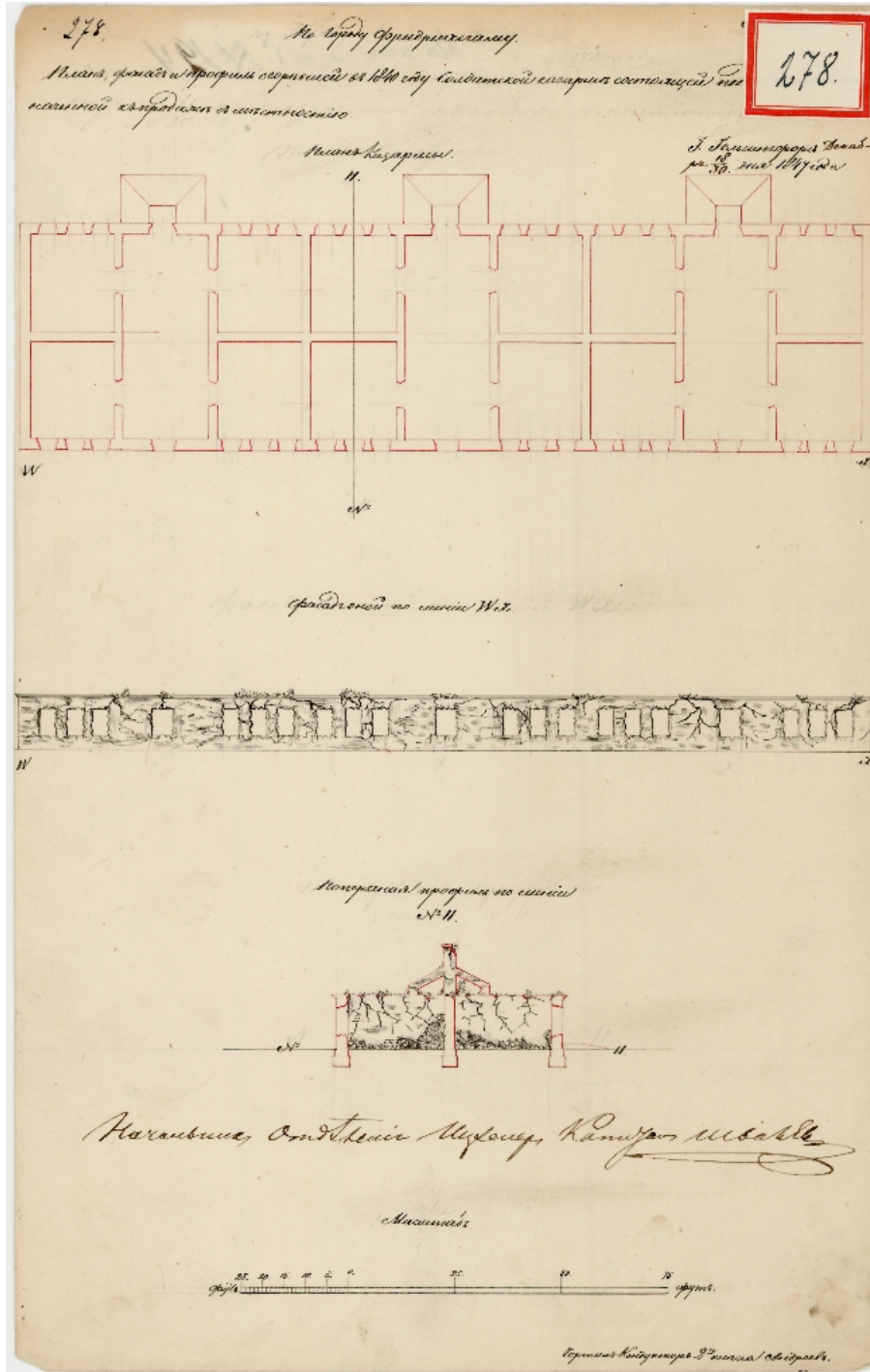
Tutkimusalueen historia

Kortteli 23 sijaitsee 1600-luvun Vehkalahden asemakaava-alueella. Alueen rakennuskäytöstä ei kuitenkaan ole varmuutta. Teemu Mökkösen mukaan korttelin eri tonttien piha-alueilla on mahdollisesti säilynyt vanhoja kulttuurikerroksia. (Mökkönen 2003, Liite 8:32-33.) Tontin 10 halki kulki Helsingin bastionin ja meriportin välisen kurtiin rintamuuri.

Korttelin 23 tontilla 1 oli sijainnut ainakin kaksi rakennusta. Vuosilta 1730 ja 1741 peräisin oleviin ruotsalaisten piirtämiin karttoihin tontille on merkitty yksi rakennus, joka on luultavasti peräisin vuoden 1723 jälkeiseltä ajalta. Tämä todennäköisesti tuhoutui vuonna 1742, kun ruotsalaisjoukot evakuoivat ja tuhosivat Haminan. (Mökkönen 2003:12-21 karttoineen ja viitteineen.)

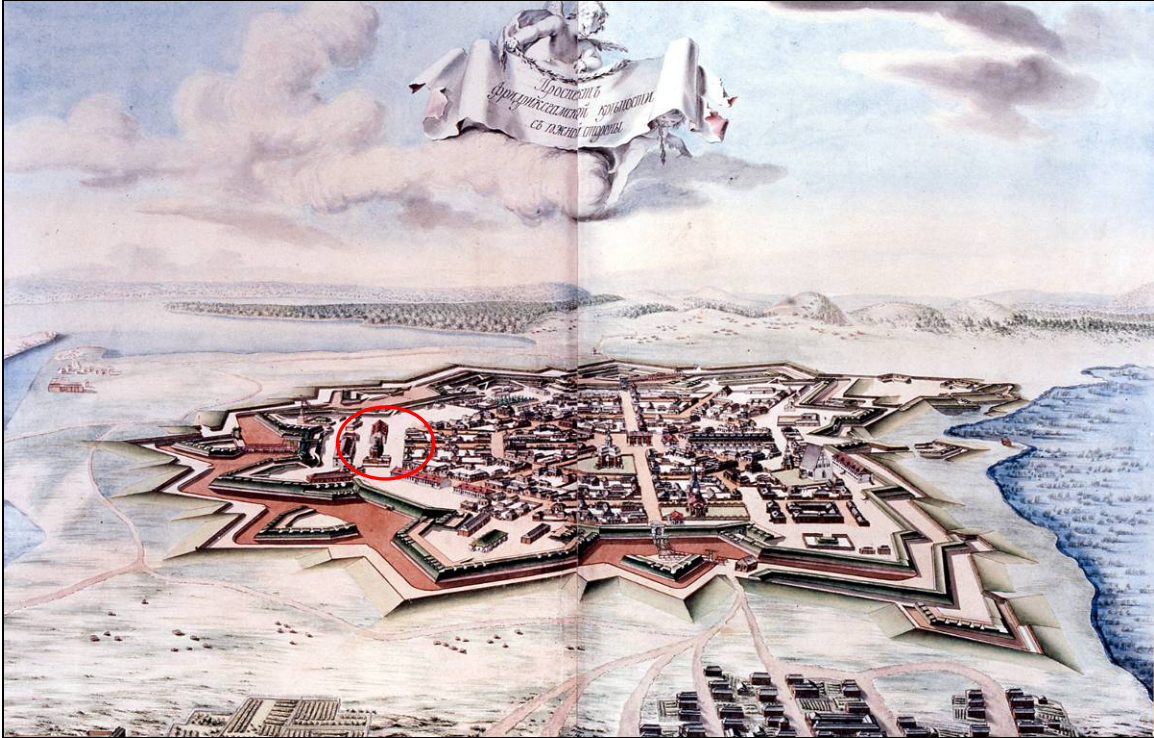
Toinen tontilla sijainnut rakennus oli venäläisten toimesta pystytetty kasarmi. Kasarmin rakentaminen sijoittuu luultavasti vuoteen 1778, jolloin urakoitsijana toimi pietarilainen liikemies (Nordenstreng & Halila 1975:179). Kasarmirakennus näkyy vuodelta 1780 peräisin olevassa nk. Mordvinovin ataksessa, jossa on Haminaa esittävä maalaus (RGAVMF, F. 3/1 op. 23 d. 853). Venäläisen insinöörikomennuskunnan

kartoissa (VIK), kasarmi on nimetty numeroksi 61 ja siitä löytyy tarkat pohja- ja rakennepiirustukset (VIK Hamina 274-281). Kasarmirakennus tuhoutui vuoden 1840 Haminan suurpalossa. VIK:n kartta-aineistosta löytyy piirros vuodelta 1847, jossa näkyy tuhoutunut kasarmirakennus (VIK Hamina 278).



Kuva 2. Vuodelta 1847 oleva piirustus kasarmin nro 61 pohjaratkaisusta sekä palossa tuhoutuneen rakennuksen julkisivusta. (VIK Hamina 278).

Korttelin 23 alueella ei ennen ollut suoritettu arkeologisia tutkimuksia. Lähimmät kaivaukset tehtiin vuonna 2005 kun Maariankadun toisella puolella etsittiin mm. paikalla sijainneen Rjazanin rykmentin kirkon perustuksia (Suhonen 2005). Maariankadun varrelta oli myös löytynyt ruotsalaisten joukkohauta (Kaskinen 2003).



Kuva 3. Hamina vuoden 1780 paikkeilla. Maalaus Mordvinovin atlaksesta. Tutkittu kasarmirakennus on ympyröity.

4. Kaivausmenetelmät

Kevään 2008 tutkimusten tarkoituksena oli selvittää sijaitsiko Haminan korttelin 23 tonteilla jatkotutkimuksia vaativia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Asian selvittämiseksi alueelle avattiin kolme koeojaa ja kolme koekuoppaa.

Korttelin 23 tontille 1 avattiin kaksi koeojaa (numerot 1 ja 2) ja kolme koekuoppaa (numerot 4, 5 ja 6). Koeoja 1 ja koekuopat 4-6 avattiin 1700-luvun lopun kasarmirakennuksen kohdalle ja koeoja 2 avattiin vuoden 1741 Haminan kartalla näkyvän rakennuksen oletetulle sijainnille (vrt. Mökkönen 2003:Liite 3.3). Tontille 10 avattiin yksi koeoja (numero 3) oletetun kurtiin rintamuurin kohdalle.

Koeojat avattiin koneellisesti ja viimeisteltiin käsivoimin. Koekuopat avattiin käsin. Käsin kaivettaessa käytettiin lapiota, lastaa ja harjaa.

Kaivausalueet mitattiin paikalle ja liitettiin Haminan kaupungin omaan koordinaattijärjestelmään käyttäen hyväksi korttelin 23 rakennusten kulmia. Pohjakarttana toimi Haminan kaupungin digitaalinen kaavakartta. Lisäksi tutkimusalue sijoitettiin peruskarttaotteelle YKJ-järjestelmään.

Korkeus siirrettiin kaivausalueelle Haminan kaupungin korkeuskiintopisteestä numero 123 (5,771 m mpy), joka sijaitsi Haminan työväentalon kivijalassa Maariankadun ja Sibeliuskadun risteyksessä. Korkeus on ilmoitettu N43-korkeusjärjestelmässä.

Dokumentoinnissa sovellettiin yksikkökaivausmenetelmää. Yksikkö- ja rakennekuvaukset sekä niiden stratigrafia on esitelty liitteissä 5-7. Löydöt otettiin talteen yksiköittäin ja talletettiin Kansallismuseon historiallisen ajan kokoelmiin numeroilla KM2008094:1-169. Jälkitöiden yhteydessä osa löydöistä poistettiin. Nämä löydöt luetteloiitiin ja kuvattiin ja ne ovat esitelty liitteessä 10.

Kaivauksissa esiin tulleita rakenteita ei purettu tutkimusten yhteydessä. Tutkitun kasarmin seinälinjat peitettiin suodatinkankailla ennen rakenteiden peittämistä.



Kuva 4. Tontille 1 ollaan avaamassa koeojaa 2.

5. Kaivaushavainnot

Tontti 1, koeoja 1

Tontin 1 itäpuolen keskivaiheille avattiin 10 m pitkä ja 2,8-3,7 m leveä koeoja 1. Koeoja avattiin paikalle, jossa oli vanhojen karttojen mukaan sijainnut vuonna 1778 rakennettu ja Haminan vuoden 1840 suurpalossa tuhoutunut kasarmirakennus. Kaivauksilla havaittujen rakenteiden ja vanhojen mittapiirustusten perusteella tehdyn asemoinnin mukaan rakennus oli alun perin ollut n. 60 m pitkä ja 16 m leveä. Rakennuksessa oli ollut 16 uunillista huonetta sekä kolme erillistä sisäänkäyntiä.

Koeojan 1 avaaminen aloitettiin pintaturpeen poistolla. Turpeen alla oli tummanharmaasta hiekansekaisesta mullasta koostuva purkumaa, jossa oli seassa tiilimurskaa ja laastia (Y100). Noin 25 cm pinnan alta paljastui tiili- ja kivirakenne R101A, joka oli kasarmin keskiseinän perustus. Kasarmirakennuksesta paljastui myös kaksi sisäseinän perustusta (R101B ja C). Lisäksi löydettiin kaksi uuninperustaa (R102:1 ja 2).



Kuva 5. Koeojasta 1 löytyi 1700-luvun lopun kasarmirakennuksen perustukset.

Seinälinjat R101 jaettiin kolmeen osaan. R101A oli kasarmin pitkittäissuuntainen keskiseinä. R101B oli läntinen kaivausalueelta löytyneistä kahdesta poikittaisesta seinälinjasta. Se rajoittui linjan R101A pohjoispuolelle. R101C oli itäisempi koeojan kahdesta poikittaisesta seinälinjasta. Se jatkui kummallekin puolelle seinälinjaa R101A.

Seinälinja oli rakennettu kivistä ja tiilistä. Seinän perusta oli tehty isoista kivistä ja niiden päälle oli muurattu tiiliä.

Seinälinjan R101C länsipuolelta, seinän R101A kummaltakin puolelta löytyi uuniperustukset R102:1 ja 2. R102:1 sijaitsi seinän R101A pohjoispuolella ja R102:2 eteläpuolella. Uuniperustukset kostuivat n. 15-50 cm halkaisijaltaan olevista kivistä. Kivet olivat ladottu yhteen kerrokseen alla olevaan täytehiekkään (Y105). Perustuksista oli näkyvissä n. 1,8 x 1,8 m iso alue. Rakenteen R102:2 länsireunalla oli säilynyt osa uunin tiiliseinää.



Kuva 6. Uuninperustus R102:1 koeojan itäpäässä.

Kasarmirakennuksen rakenteita olivat osittain tuhonnetut vielä 80-luvulla paikalla sijainnut puutalo ja sen viemäriverkosto. Kaivauksilla havaittiin neljä viemäriinjaa (R104:1-4). Viemäriinja R104:1 näkyi vain ojan länsiprofilissa. Linja R104:2 kulki ojan keskivaiheilla ja jakoi kaivausalueen kahtia pohjois-eteläsuunnassa. Putki R104:3 paljastui koeojan koilliskulmasta ja jatkui seinälinjojen R101A ja C taitekohtaan, jossa oli rikkonut seinämää. Putki R104:4 oli itä-länsisuuntainen. Se kulki seinälinjan R101C alta ja uunin pohjan R102:2 läpi.

Kasarmirakennuksen seinälinjojen sivuilla purkukerros Y100 oli n. 50-70 cm paksu. Purkukerroksen alla, uunirakenteen R102:1 ja seinälinjan R101B välissä oli 15-40 cm paksu kerros hienoa hiekkää. Hiekkakerros jatkui myös seinälinjan R101B itäpuolella. Rakenteiden R102:1 ja R101B välissä hiekkakerroksen alta paljastui

kulttuurikerrokset Y103A-C. Nämä kerrokset olivat ns. kulttuurikerroksia, jotka liittyivät kasarmirakennuksen palaneeseen lattiarakenteeseen.

Y103A sijaitsi viemäriinlinjan R104:2 ja seinälinjan R101C välissä. Kerros oli 5-15 cm paksu ja koostui tummanharmaasta siltinsekaisesta savesta, joka oli tiivistä, tahmeaa ja kosteaa. Kerroksen pinnassa oli samantapaista purkujätettä kuin yksikössä Y100. Keskeltä kerrosta löytyi savipaakkuja.



Kuva 7. Myöhemmät viemäriputket olivat osittain tuhonneet rakenteita.

Kerroksen alaosa oli osittain palanut. Y103B sijaitsi viemäriinlinjan R104:2 länsipuolella ja päättyi seinälinjaan R101B. Kerros oli 5-10 cm paksu ja koostui tiiviistä, tahmeasta ja kosteasta tummanharmaasta siltinsekaisesta savesta. Myös tämän kerroksen yläosassa oli purkujätettä, joka oli samantapaista kuin Y100. Kerroksesta Y103A poiketen miltei koko Y103B oli palanut. Keskellä kerrosta on savipaakkuja. Kerroksesta löytyi mm ristiriipus (KM 2008042:52) ja piilukko, jonka ympärillä oli lyijykuori (KM2008042:56).

Y103C puolestaan oli seinälinjan R101A eteläpuolella ja rajautui itään mentäessä seinälinjaan R101C. Yksikkö oli ominaisuuksiltaan hyvin samantapaista kuin Y103A ja B. Se koostui tummanharmaasta siltinsekaisesta savesta. Se oli tiivis, tahmea ja kostea sekä osittain palanut. Kerroksesta saatiin esille vain pieni osa sen pinnasta rakenteen R102:2 yhteydestä.

Kerrosten Y103A-C alla oli vaaleanruskeaa hienoa hiekkaa (Y105). Seinälinjan R101B länsipuolelta ei havaittu kerrosta Y103, vaan siellä kerros Y105 alkoi suoraan

Y100 alla olevan hiekkakerroksen jälkeen. Tämä oli todennäköisesti kasarmin rakentamisen yhteydessä syntynyt täyttökerros. Kasarmin seinälinjat (R101A-C) ja uuninperustukset (R102:1-2) olivat perustettu tähän kerrokseen. Yksikkö Y105 oli vähälöytöinen. Löytöjen joukossa oli muutama pala lasia ja keramiikkaa sekä liitupiipun katkelma. Kerros oli erittäin paksu, sillä pohjamaata ei kaivausten aikana kerroksen alta tavattu. Toisaalta Hamina on rakennettu hiekan päälle ja pohjahiekkaa saattaa olla erittäin vaikea erottaa täytehiekasta.

Tontti 1, koeoja 2

Tontin 1 kaakkoiskulmaan avattiin koeoja 2. Oja oli n. 1,9 m leveä ja 15 m pitkä. Teemu Mökkösen tekemän kartta-analyysin perusteella ojan alueella oli sijainnut rakennus vuoden 1741 Haminan kartalla. Koeoja kaivettiin lähes kokonaan koneellisesti, sillä paikalta ei löytynyt rakenteita.



Kuva 8. Läheltä koeojan 2 pohjaa löytyi tumma palokerros.

Päällimmäiset kerrokset olivat hyvin sekoittuneita. Maa-aines koostui lähinnä erilaisista hiekkakerroksista. Noin 50 cm ojan pinnasta sijaitsi katkonainen ja paikoittain heikosti erottuva palokerros. Kerros voisi olla peräisin toisen maailmansodan aikaisista pommituksista. Tiedetään, että ainakin naapuritontilla Maariankadun itäpuolella sijainnut varastorakennus tuhoutui pommituksissa.

Toinen yhtenäinen ja selkeästi erottuva palokerros löytyi reilun metrin syvyydeltä. Tämä palokerros on todennäköisesti peräisin jostakin Haminaa 1800-luvulla koetelleista

suurpaloista. Palokerroksen alla oli karkeaa kellertävää hiekkaa, joka saattaisi olla pohjahiekkaa.

Koeojan länsipäässä erottui hiekan läpi kaivettu kuoppa. Kuoppa oli kaivettu kaikkien muiden profiilissa näkyvien kerrosten läpi paitsi pintakerroksen. Ojan itäpäässä maata oli myös muokattu alemman palokerroksen syntymän jälkeen. Palokerroksen katkaisi vaalea hiekkakerros, jonka pohjalla oli hiukan nokea. Kerros oli luultavasti pohjamaata, jossa hiekkakerrokset olivat sekoittuneet maanmuokkaustoimen johdosta. Löytöinä koeojasta otettiin talteen lähinnä muutamia savi- ja lasiastioiden palasia.

Tontti 1, koekuoppa 4

Tontin 1 pohjoisreunalle avattiin 2 x 2 m iso koekuoppa 3. Koekuoppa avattiin kasarmirakennuksen oletetun pohjoisen seinälinjan ja sisäseinän taitekohdan paikalle. Kuopasta löytyikin sekä kasarmirakennuksen ulkoseinä, että yksi sisäseinä (R401A ja B). Sisäseinä R401B oli sama kuin koeojan 1 seinälinja R101B.



Kuva 9. Koekuopasta 4 löytyi kasarmirakennuksen pohjoinen ulkoseinä.

Seinälinja jaettiin kahteen osaan, R401A ja B linjoihin. A linja oli pitkittäissuuntainen ja B linja oli poikittaislinja, joka mitä todennäköisimmin yhtyy linjaan R101B. Kuten seinälinjat R101, myös R401 koostui isoista kivistä joiden päälle oli muurattu tiiliä.

Koekuopan peitti n. 10 cm paksu turvekerros. Turpeen alla oli n. 10 cm paksu hiekkakerros. Hiekan alta paljastui sekoittunut purkukerros, joka koostui tummanharmaasta hiekansekaisesta mullasta (Y400). Kasarmin ulkoseinän pohjoispuolella (ulkopuolella) purkukerros oli n. 60 cm paksu kun se rakennuksen sisäpuolella oli 10-15 cm paksu.

Rakennuksen ulkopuolella purkukerroksen alla sijaitsi n. 25 cm paksuudelta vaaleanruskeaa hiekkaa (Y402), jonka välissä on n. 10 cm paksu kerros tummaa harmaanruskeaa siltinsekaista hiekkaa (Y404). Vaaleanruskean hiekan alla oli n. 10 cm paksuudelta ruskeaa tiilimurskankeskaista hiekkaa (Y405). Alimmana esille saatiin ruskeaa hiekkaa (Y406). Tätä kerrosta ei kaivettu pohjaan.

Seinälinjan R401A sisäpuolella, R401B kummaltakin puolelta, purkumaan Y400 alta löytyi n. 35-50 cm paksu kerros täytehiekkaa, jonka välissä oli n. 5 cm paksu savikerros. Seinän R401B länsipuolella täytehiekan alta löytyi vaaleanruskeaa siltinsekaista hiekkaa (Y407) ja itäpuolelta hiekansekaista multaa (Y403). Kummallakin puolella R401B:ta, aivan kiinni seinässä R401A, oli kaksi puista pystypaalu (R408:1 ja 2). Paalut olivat hyvin huonossa kunnossa ja olivat kummatkin melkein maatuneita. Paalut olivat varmasti osa kasarmin seinän tukirakenteita. Löytöinä koekuopasta saatiin lähinnä eri lasiesineiden kappaleita sekä muutama pala piitä.

Tontti 1, koekuoppa 5

Tontin 1 pohjoisreunalle, reilu 5 m koekuopasta 4 itään, avattiin 2 x 2 iso koekuoppa 5. Kuten koekuoppa 4, myös tämä avattiin kasarmin oletetun pohjoisen seinälinjan ja toisen sisäseinän taitteen kohdalle. Kuopasta löytyi kasarmin seinälinjojen rakenteita, mutta ne olivat osittain tuhoutuneet myöhempien maanmuokkaustöiden seurauksena

Päällimmäisenä kuopassa oli n. 5 cm paksu turvekerros, jonka alla oli n. 10 cm hiekkaa. Hiekan alla oli purkukerros, joka koostui tummanharmaasta hiekansekaisesta mullasta (Y500). Noin 40 cm maanpinnan alta löytyi kivistä muurattu rakenne (R502). Rakenteen alla oli n. 5 cm paksu kerros vaaleanruskeaa hiekansekaista laastia (Y503). Hiekansekaisen laastin alla jatkui purkukerros Y500 n. 15 cm matkalta. Sen alla oli n. 20 cm paksu kerros vaaleanruskeaa hienoa hiekkaa (Y504), jonka välissä oli n. 3 cm paksu raita harmaata värjäytynyttä hiekkaa. Yksikön Y504 alla oli n. 8 cm paksu nokikerros, jonka alta paljastui vaaleanruskeaa hiekkaa (Y505). Kerrokset yksiköiden Y503 ja Y504 välissä esiintyivät ainoastaan rakenteen R502 alla. Missä rakenteita ei tavattu, purkumaa jatkui n. 1 m kuopan pohjalle saakka. Pohjalla oli yksikkö Y505, jonka päällä oli nokikerros. Kuopan pienestä koosta ja siinä sijaitsevista suurista kivistä johtuen kuopasta tuli hyvin ahdas eikä sitä voitu kaivaa pohjamaahan asti.

Kuopan koilliskulmasta löytyi osa kasarmirakennuksen seinälinjan perustasta (R501). Seinä koostui laastilla muuratuista kivistä ja tiilistä. Seinälinja ei kuitenkaan jatkunut yhtenäisenä kuopan poikki, vaan sitä oli jossakin vaiheessa purettu. Luultavasti tämä oli tapahtunut samalla kun rakennetta R502 tehtiin. Seinälinjan purkamisen ja myöhemmän rakentamisen seurauksena kuopan maakerrokset olivat hyvin sekoittuneita.

Rakenne R502 sijaitsi purkumaan (Y500) ja seinälinjan R501 päällä, joten sen täytyy olla kasarmia uudempi. Rakennetta oli kuitenkin niin pieni osa esillä, että sen tarkempi luonne jäi selvittämättä. Mahdollisesti se on kuulunut paikalla sijainneeseen

uudempaan puurakennukseen, joka purettiin 1980-luvulla. Kuopasta löytyi mm lasi- ja keramiikka-astioiden palasia.



Kuva 10. Koekuopasta 5 löytynyt kasarmin seinälinja oli osittain tuhoutunut.

Tontti 1, koekuoppa 6

Tontin 1 itäreunalle, heti pihan sisääntulon pohjoispuolelle, avattiin 1 x 2 m iso koekuoppa 6. Koekuoppa avattiin kasarmirakennuksen oletetun eteläisen seinälinjan kohdalle. Seinälinjaa ei kuopassa kuitenkaan tavoitettu.

Päällimmäisenä kuopassa oli n. 7 cm paksu turvekerros. Turpeen alla oli 5-15 cm paksu hieno hiekkakerros. Hiekan alla oli n. 40-45 cm paksu purkukerros (Y600), joka koostui tummanharmaasta hiekankesäisestä mullasta. Purkukerroksen alla oli n. 7 cm paksu kerros ruskeaa hiekankesäistä tiivistä silttiä, jonka seassa oli hiukan nokea. Sen alla oli n. 5 cm paksu nokinen palokerros. Palokerroksen alta paljastui n. 25 cm paksu kerros tiilensekaista hiekkaa (Y601) ja tämän alta n. 15 cm paksuudelta tiilimurskan- ja laastinsekaista hiekkaa (Y602). Noin 1 m maanpinnasta, yksikön Y602 alta, löytyi vielä kerros tiilen ja laastinsekaista karkeaa hiekkaa (Y603). Tätä kerrosta ei kaivettu pohjaan. Löytöinä koekuopasta saatiin talteen lähinnä lasi- ja keramiikka-astioiden kappaleita.



Kuva 11. Koekuopasta 6 ei löytynyt rakenteita.

Tontti 10, koeoja 3

Lähelle tontin 10 kaakkoiskulmaa avattiin 7 x 1 m iso koeoja 3. Koeoja avattiin paikalle, jossa Haminan linnoituksen Helsingin bastionin ja rantaportin välisen kurtiin rintamuuri oletettiin kulkeeneen. Koeoja avattiin asfaltoidulle parkkialueelle. Ojan paikka valittiin siten, että se aiheuttaisi mahdollisimman vähän haittaa parkkipaikan toiminnalle eikä osuisi sadevesiviemäreiden tai sähköjohtojen linjoille. Paikaksi valittiin lopulta tontin kaakkoiskulma, n. 70 cm päässä vanhusten palvelutalona toimivasta naapurirakennuksen länsiseinästä.

Koeojan avaaminen aloitettiin asfaltin poistolla. Asfaltin alla oli n. 5 cm paksu kerros vaaleanharmaata karkeaa soraa. Soran alta paljastui n. 45 cm paksu kerros vaaleanuskeaa hienoa hiekkaa. Hiekan alta löytyi palokerros, jonka paksuus vaihteli 2 ja 16 cm välillä. Palokerroksen alla oli vaaleanuskeaa hienoa hiekkaa, jossa oli soralinssejä. Koeojan itäreuna koostui lähinnä purkumaasta. Purkumaakerros oli luultavasti syntynyt rakennettaessa koeojan vieressä sijaitsevaa vanhusten palvelutaloa. Koeoja oli yhteensä n. 1,5 m syvä.

Mitään merkkejä rintamuurista tai muista rakenteista koeojassa ei havaittu. Ainoa ojan vallitsevasta hienosta hiekasta erottuva kerros oli palokerros, joka erottui mustana juovana ojan länsiprofiilissa. Kerros on voinut syntyä jonkun Haminan 1800-luvun suurpalon yhteydessä tai toisen maailmansodan pommitusten seurauksena.



Kuva 12. Koejassa 3 ei tavattu merkkejä rintamuurista.

6. Tulokset

Haminan Linnoituksen kaupunginosan korttelissa 23 suoritettiin keväällä 2008 arkeologiset koeaivaukset. Kaivausten aikana tutkimusalueelle avattiin yhteensä kolme koeojaa ja kolme koekuoppaa. Näiden avulla haluttiin selvittää sijaitsiko korttelissa jatkotutkimuksia vaativia kiinteitä muinaisjäänneksiä. Rakenteita löytyi ainoastaan tontilta 1, jossa sijaitsi vanhan kasarmirakennuksen perustukset.

Tontin 1 koillisosasta löytyi venäläisten vuonna 1778 rakentaman ja vuonna 1840 tuhoutuneen kasarmirakennuksen perustukset. Perustuksista saatiin tutkittua n. 10 x 3 m laaja alue, mutta perustusten rakenteet jatkuivat joka puolelle tutkimusalueen ulkopuolelle. Rakenteita oli osittain tuhonnut kasarmin paikalle myöhemmin rakennetun talon viemäriverkosto. Kasarmirakennuksen laajuuden selvittämiseksi sen ympärille avattiin kolme koekuoppaa, joiden avulla haluttiin päästä kiinni rakennuksen seinälinjoihin. Kasarmin perustusten yhteydestä löytyi esineitä, jotka liittyvät 1700-luvun lopun Haminan linnoituselämään. Tällaisia olivat esimerkiksi eri astioiden palaset, rahoja ja ristiriipus.

Tontin 10 ainoasta koeojasta ei havaittu rakenteita. Ojassa oli ainoastaan näkyvä palokerros. Palokerros voi olla peräisin jostakin Haminan 1800-luvun suurpaloista tai toisen maailmansodan ajoilta, jolloin Haminaa pommitettiin. Helsingin bastionin ja rantaportin välisen kurtiin rintamuurin rakenteita koeojasta ei havaittu. Joko rintamuri oli purettu tai se sijaitsi vielä syvemmällä maan alla.

Tontin 1 kasarmin perustan tutkimista varten alueella on järjestettävä tarkemmat arkeologiset tutkimukset, jossa säilyneet rakenteet tutkitaan koko laajuudessaan. Muualla korttelin 23 alueella maakerrokset näyttivät koeaivausten perusteella olevan hyvin sekoittuneita.

Helsingissä, perjantaina 3. huhtikuuta 2009

Andreas Koivisto

Lähteet ja kirjallisuus

Kartat:

Kasarmirakennus nro. 61. VIK Hamina nrot 274-281. MV/RHOA.

Hamina maalaus, 1780: RGAVMF, F. 3/1 op. 23 d. 853.

Arkistoraportit:

Mökkönen, Teemu, 2003: *Hamina – Fredrikshamn. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti.* MV/RHOA.

Kaskinen, Ilkka, 2003: Haminan hautalöytöjä ja havaintoja kulttuurikerroksista. Liite 11 tutkimusraportissa Mökkönen, Teemu, 2003: *Hamina – Fredrikshamn. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti.* MV/RHOA.

Suhonen, Veli-Pekka, 2005: *Koekaivaus Haminan varuskunta-alueella vuonna 2005.* MV/RHOA.

Kirjallisuus:

Kaskinen, Ilkka & Kauppi, Ulla-Riitta, 1992: *Haminan linnoitus.* Jyväskylä.

Nordenstreng, Sigurd & Halila, Aimo, 1974: *Haminan historia I. Ruotsin vallan aika (V:een 1742).* Mikkeli.

Nordenstreng, Sigurd & Halila, Aimo, 1975: *Haminan historia II. Venäjän vallan alusta 1900-luvun alkuun (1742 – n. 1900).* Mikkeli.

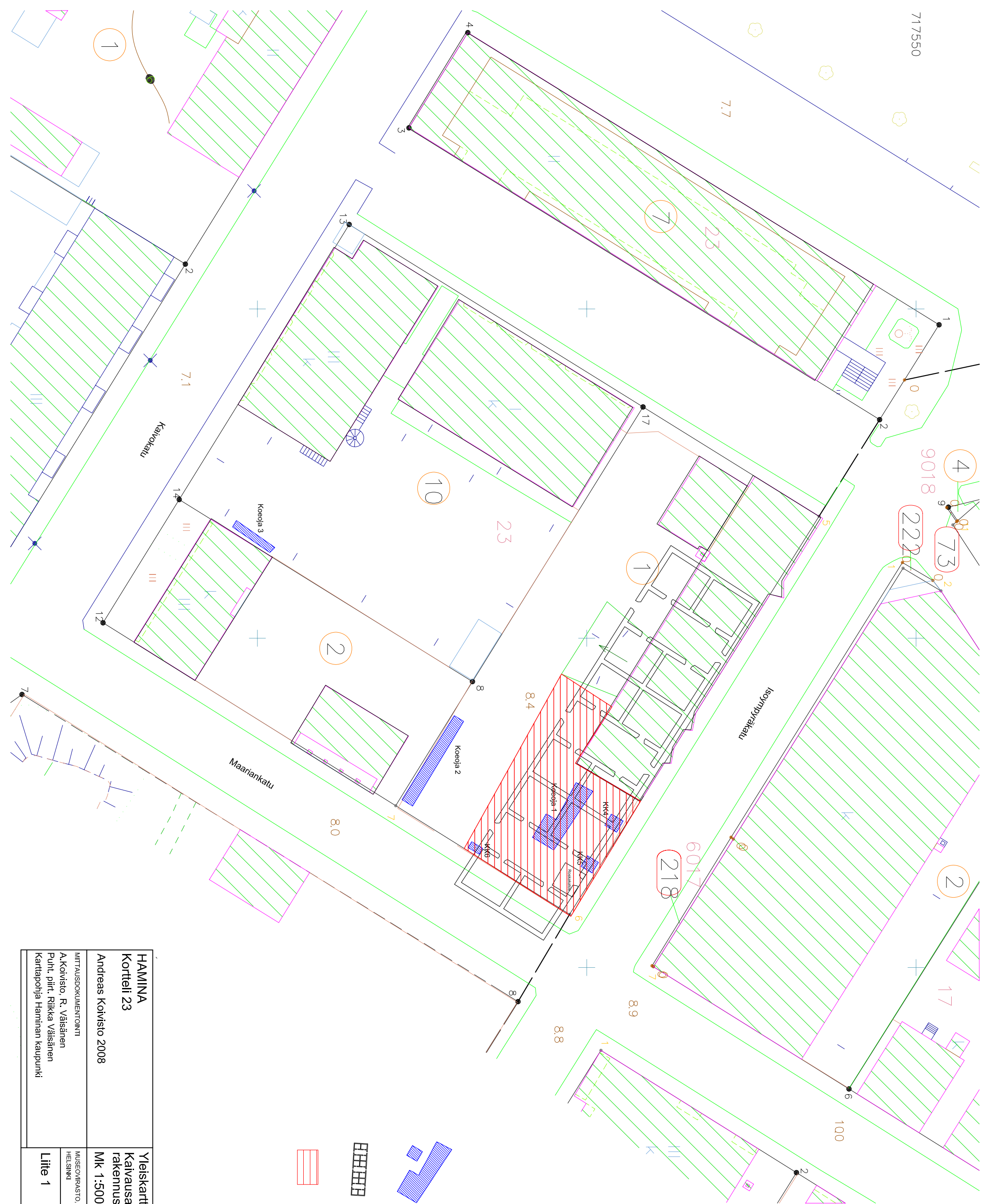
Käytetyt lyhenteet:

KA – Kansallisarkisto

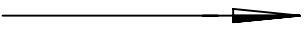
MV/RHOA – Museovirasto, rakennushistorian osaston arkisto

VIK – Venäläisen insinöörikomennuskunnan karttoja

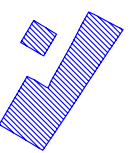
RGAVMF – Venäjän merisotavoimien arkisto, Pietari



Pohjoinen



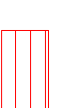
Koeoja ja -kuoppa



Kasarmin pohjarakenne



Lisätutkimuksia vaativa alue



20 m



HAMINA Kortteli 23 Andreas Koivisto 2008	Yleiskartta Kaivausalueet ja kasarmi- rakennus asemoituna Mk 1:500
MITTAUSDOKUMENTOINTI A.Koivisto, R. Väisänen Puntt. piirt. Riikka Väisänen Karttapohja Haminan kaupunki	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Liite 1

Hamina kortteli 23 Mustavalkonegatiiviluettelo

Liite 2

A.Koivisto 2008

125953:1-57

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125953	1	Hamina	Kortteli 23	KO1 ennen avaamista	NE	Andreas Koivisto	20.5.	2008
125953	2	Hamina	Kortteli 23	KO2 pintamaata poistettaessa	NE	Andreas Koivisto	20.5.	2008
125953	3	Hamina	Kortteli 23	KO2 puhdistettu, alimman palokerroksen pinta	NE	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	4	Hamina	Kortteli 23	KO2 puhdistettu, alimman palok.pinta	SW	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	5	Hamina	Kortteli 23	KO2, N-profiili 1/6	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	6	Hamina	Kortteli 23	KO2, N-profiili 2/6	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	7	Hamina	Kortteli 23	KO2 N-profiili 3/6	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	8	Hamina	Kortteli 23	KO2 N-profiili 4/6	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	9	Hamina	Kortteli 23	KO2 N-profiili 5/6	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	10	Hamina	Kortteli 23	KO2 N-profiili 6/6	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	11	Hamina	Kortteli 23	KO2 yleiskuva pohjasta	SW	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	12	Hamina	Kortteli 23	KO2, S-profiili	N	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125953	13	Hamina	Kortteli 23	KO2 täytetty	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125953	14	Hamina	Kortteli 23	KO2 täytetty	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125953	15	Hamina	Kortteli 23	KO3 ennen avaamista	26.5.	Andreas Koivisto	26.5.	2008

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125953	16	Hamina	Kortteli 23	KO3, W-profiili 1/4	E	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	17	Hamina	Kortteli 23	KO3 W-profiili 2/4	E	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	18	Hamina	Kortteli 23	KO3 W-profiili 3/4	E	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	19	Hamina	Kortteli 23	KO3 W-profiili 4/4	E	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	20	Hamina	Kortteli 23	KO3 N-profiili	S	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	21	Hamina	Kortteli 23	KO1 R104, S-profiili	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	22	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:B E-profiili	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	23	Hamina	Kortteli 23	KO1	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	24	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:A	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	25	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:A	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	26	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:A häiriö	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	27	Hamina	Kortteli 23	KO1	E	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	28	Hamina	Kortteli 23	KO1 E-päätty	N	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	29	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:B, E-profiili	E	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	30	Hamina	Kortteli 23	KO1 R102	W	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	31	Hamina	Kortteli 23	KO1, Y103B	N	Andreas Koivisto	27.5.	2008
125953	32	Hamina	Kortteli 23	KK4 yleiskuva	S	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125953	33	Hamina	Kortteli 23	KK4 R401:A S-profiili	S	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125953	34	Hamina	Kortteli 23	KK4 R401:A N-profiili	E	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125953	35	Hamina	Kortteli 23	KK5, hiiltyneet puut	N	Andreas Koivisto	28.5.	2008

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125953	36	Hamina	Kortteli 23	Työkuva KO1		Andreas Koivisto	28.5.	2008
125953	37	Hamina	Kortteli 23	KK5 dt.1	S	Andreas Koivisto	30.5.	2008
125953	38	Hamina	Kortteli 23	KK5 dt.1	S	Andreas Koivisto	30.5.	2008
125953	39	Hamina	Kortteli 23	KO1 N-profiili R101:B W-puoli	S	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125953	40	Hamina	Kortteli 23	KO1 N-profiili R101:B E-puoli	S	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125953	41	Hamina	Kortteli 23	KO1-lajennus	E	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125953	42	Hamina	Kortteli 23	KO1-lajennus	S	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125953	43	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:A W-päädyn S-profiili	N	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125953	44	Hamina	Kortteli 23	KO1 R101:A E-päädyn S-profiili (ja R102)	N	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125953	45	Hamina	Kortteli 23	KO3 täytön jälkeen	N	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125953	46	Hamina	Kortteli 23	KK5 R501 S-profiili	S	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125953	47	Hamina	Kortteli 23	R104:3-4, R101:C häiriö	S	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125953	48	Hamina	Kortteli 23	KK6 viimeinen taso	S	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125953	49	Hamina	Kortteli 23	KK6 W-profiili	E	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125953	50	Hamina	Kortteli 23	Yleiskuva ortod.srk:n talon pihasta	S	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125953	51	Hamina	Kortteli 23	KO1 W-profiili R104:1	E	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125953	52	Hamina	Kortteli 23	Ryhmäkuva		Marianna Niukkanen	4.6.	2008
125953	53	Hamina	Kortteli 23	Ryhmäkuva		Marianna Niukkanen	4.6.	2008
125953	54	Hamina	Kortteli 23	R102:2, R101:C reuna	W	Andreas Koivisto	5.6.	2008

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125953	55	Hamina	Kortteli 23	R102	W	Andreas Koivisto	5.6.	2008
125953	56	Hamina	Kortteli 23	KK6 täytetty		Andreas Koivisto	5.6.	2008
125953	57	Hamina	Kortteli 23	KO1 peitetty	S	Andreas Koivisto	5.6.	2008

Hamina kortteli 23 digikuvaluettelo

Liite 3

A. Koivisto 2008

125954:1-81

Päänumero	Alanumero	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125954	1	Yleiskuva		Andreas Koivisto	20.5.	2008
125954	2	Yleiskuva		Andreas Koivisto	20.5.	2008
125954	3	Yleiskuva		Andreas Koivisto	20.5.	2008
125954	4	Yleiskuva		Andreas Koivisto	20.5.	2008
125954	5	Yleiskuva		Andreas Koivisto	20.5.	2008
125954	6	Yleiskuva		Andreas Koivisto	20.5.	2008
125954	7	Työkuvaa KO2	NE	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	8	KO2 melkein putsattu	NE	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	9	KO2, putsattu	NE	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	10	KO2, putsattu	SW	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	11	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	12	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	13	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	14	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	15	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008

Päänumero	Alanumero	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125954	16	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	17	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	18	KO2, N-profiili	S	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	19	KO2, S-profiili	N	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	20	KO2, yleiskuva pohja	SW	Andreas Koivisto	21.5.	2008
125954	21	KO1, työkuva	NW	Andreas Koivisto	23.5.	2008
125954	22	KO1, työkuva	NW	Andreas Koivisto	23.5.	2008
125954	23	KO2 täytetty	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	24	KO2 täytetty	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	25	KO3 ennen avaamista	N	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	26	KO 3, W-profiili	E	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	27	KO 3, W-profiili	E	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	28	KO 3, W-profiili	E	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	29	KO 3, N-profiili	S	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	30	KO 3	S	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	31	KO3, yleiskuva		Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	32	KO1, R104, N-profiili	S	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	33	KO1, R101:B	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	34	KO1, yleiskuva	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	35	KO1, R101:A, N-profiili	N	Andreas Koivisto	26.5.	2008

Päänumero	Alanumero	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125954	36	KO1, R101:A, N-profiili	N	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	37	KO1, R101:A, N-profiili, häiriö	N	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	38	KO1, yleiskuva	E	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	39	KO1, E-päätty, häiriö	N	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	40	KO1, R101:B E-profiili	E	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	41	KO1, R102	W	Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	42	KO1, Y103:B		Andreas Koivisto	26.5.	2008
125954	43	Työkuv		Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	44	Työkuv		Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	45	Työkuv		Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	46	Työkuv		Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	47	Työkuv		Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	48	KK4, yleiskuva	S	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	49	KK4, R401:A S-profiili	S	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	50	KK4, SW-kulman paalunsija	S	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	51	KK4, R401:A N-profiili	E	Andreas Koivisto	28.5.	2008
125954	52	KK5 hiiltyneet puut	N	Andreas Koivisto	29.5.	2008
125954	53	KK5, dt.1	S	Andreas Koivisto	30.5.	2008
125954	54	KK5, dt.1	E	Andreas Koivisto	30.5.	2008
125954	55	KO1 laajennus		Andreas Koivisto	2.6.	2008

Päänumero	Alanumero	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125954	56	KO1 N-profiili, R101:B W-puoli	S	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125954	57	KO1 N-profiili, R101:B E-puoli	S	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125954	58	KO1 laajennus	E	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125954	59	KO1 laajennus	S	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125954	60	KO1, R101:A S-profiili 1/2	N	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125954	61	KO1, R101:A S-profiili ja R102 2/2	N	Andreas Koivisto	2.6.	2008
125954	62	KO3 täytön jälkeen	N	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125954	63	KK5, R501 seinän S-profiili	S	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125954	64	KK5, R501 seinän S-profiili	S	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125954	65	R104:3&4, R101:C	S	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125954	66	lähikuva R104: 3&4 R101:C	S	Andreas Koivisto	3.6.	2008
125954	67	KK6 pohjataso	S	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125954	68	KK6 W-profiili	E	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125954	69	Yleiskuva kaivausalueesta	S	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125954	70	KO1 länsiprofiili R104:1	E	Andreas Koivisto	4.6.	2008
125954	71	Työkuva KO1:n dokumentoinnista		Andreas Koivisto	4.6.	2008
125954	72	Ryhmäkuva		Marianna Niukkanen	4.6.	2008
125954	73	Ryhmäkuva		Marianna Niukkanen	4.6.	2008
125954	74	R102:2 ja R101:C, Y103 kaivettu pois	W	Andreas Koivisto	5.6.	2008

Päänumero	Alanumero	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi
125954	75	R102:1, maata poistettu kivien välistä	W	Andreas Koivisto	5.6.	2008
125954	76	KK6 peitetty		Andreas Koivisto	5.6.	2008
125954	77	Työkuva		Andreas Koivisto	5.6.	2008
125954	78	Työkuva		Andreas Koivisto	5.6.	2008
125954	79	KO1 täyttö		Andreas Koivisto	5.6.	2008
125954	80	KO1 täyttää		Andreas Koivisto	5.6.	2008
125954	81	KO1 peitetty	S	Andreas Koivisto	5.6.	2008

A. Koivisto 2008***Yhteysluettelo***

Yhteys	Kuvaus	Pvä
Y100	Tummanharmaa hiekansekainen savi	22.5.08
R101	Kivi- ja tiilirakenne	22.5.08
R102	Kivirakenne	22.5.08
Y103	Tummanharmaa siltinsekainen savi	22.5.08
R104	Rauta- ja betonirakenne	22.5.08
Y105	Vaaleanuskea hiekka	22.5.08
Y200	Vaaleanuskea karkea hiekka	23.5.08
Y201	Sekoittunut tummanruskea savensekainen hiekka	23.5.08
Y202	Vaalea kellertävänruskea hieno hiekka	23.5.08
Y203	Tummanruskea siltinsekainen hiekka	23.5.08
Y204	Vaaleanuskea laastinsekainen hiekka	23.5.08
Y205	Vaalea kellertävä hiekka	23.5.08
Y206	Tummanruskea karkea hiekka	23.5.08
Y207	Vaalea harmahtava karkea hiekka	23.5.08
Y208	Karkea kellertävä hiekka	23.5.08
Y209	Tummanruskea sekoittunut hiekka	23.5.08
Y210	Tummanruskea savensekainen hiekka	23.5.08
Y211	Tumma sekoittunut hiekka	23.5.08
Y212	Vaalea hiekka	23.5.08
Y400	Tummanharmaa hiekansekainen multa	27.5.08
R401	Kivirakenne	27.5.08
Y402	Vaaleanuskea hiekka	27.5.08
Y403	Hiekansekainen multa	27.5.08
Y404	Tumma harmaanruskea siltinsekainen hiekka	27.5.08
Y405	Ruskea tiilimurskansekainen hiekka	28.5.08
Y406	Ruskea hiekka	28.5.08
Y407	Vaaleanuskea siltinsekainen hiekka	28.5.08
Y500	Tummanharmaa hiekansekainen multa	01.6.08
R501	Tiilirakenne	01.6.08
R502	Kivirakenne	01.6.08
Y503	Vaaleanuskea hiekansekainen laasti	01.6.08
Y504	Vaaleanuskea hiekansekainen laasti	01.6.08
Y505	Vaaleanuskea hiekka	01.6.08
Y600	Tummanharmaa hiekansekainen multa	01.6.08
Y601	Tiilensekainen hiekka	01.6.08
Y602	Tiilimurskan ja laastinsekainen hiekka	01.6.08
Y603	Tiilen- ja laastinsekainen karkea hiekka	01.6.08

Hamina, kortteli 23

Yksikkökuvaukset

N:o Y100

Tyyppi: Tummanharmaa hiekkanekainen multa

X=

Y=

Z=

Laajuus m: Kattaa koko alueen

Paksuus cm: 20-45

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: Multa

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite: Tiilimurska ja laasti

Stratigrafia:

Yläpuolella:

Liittyy rakenteeseen: R101, R104

Alapuolella: Hiekka, Y103, R104

Sama kuin: Y400, Y500, Y600

Yksikön rajat: Selvät

Kuvaus ja tulkinta:

Tummanharmaa tiilen-, laastin- ja hiekkanekainen multa. Purkukerros, joka on ominaisuuksiltaan kuiva, tiivis ja irtonainen. Löytöjä 1700-luvulta 1900-luvulle.

Löydöt: KM2008042:1-41

N:o Y103A

Tyyppi: Tummanharmaa siltinsekainen savi

X=

Y=

Z=

Laajuus m: 2,80 x 1,10

Paksuus cm: 5-15

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: Savi

Pääsekoite: Siltti

Muu sekoite: Palanut savi, tiilimurska, tiili ja tiilenpalat, laasti, hii

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y100

Liittyy rakenteeseen: R101 A, C, R102

Alapuolella: Y105

Sama kuin: 103B ja 103C

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Kerros on tiivis, tahmea ja kostea. Kerroksen päällä oli purkujätettä (Y100), jonka alla alkoi kulttuurikerros, joka oli osittain palanut.

Löydöt: KM2008042:42-49

N:o Y103B

X=

Laajuus m: 2 x 2,20

Koostumus:

Päämaalaji: Savi

Muu sekoite: Palanut savi, tiilimurska, tiili, tiilenpalat, laasti, hiili

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y100

Alapuolella: Y105B

Yksikön rajat: Selkeät

Kuvaus ja tulkinta:

Kulttuurikerros. Kerros on tiivis, tahmea ja kostea. Miltei koko kerros on palanut.

Löydöt: 2008042:50-83

Tyyppi: Tummanharmaa siltinsekainen savi

Z=

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Pääsekoite: Siltti

Liittyy rakenteeseen: R101A, B, C ja R104:2

Sama kuin: Y103A ja Y103C

N:o Y103C

X=

Laajuus m: 1,40 x 1

Koostumus:

Päämaalaji: Savi

Muu sekoite: Palanut savi, tiilimurska, tiili, tiilenpalat, laasti, hiili

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y100

Alapuolella:

Yksikön rajat: Selkeät

Kuvaus ja tulkinta:

Kerros on tiivis, tahmea ja kostea. Kerros on osittain palanut.

Löydöt:

Tyyppi: Tummanharmaa siltinsekainen savi

Z=

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Pääsekoite: Siltti

Liittyy rakenteeseen: R102:2, R101:C, R101:A

Sama kuin: R103:A ja 103:B

N:o Y105

Tyyppi: Vaaleanruskea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm:

Kaivaustapa: Latio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite:

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y100, Y103

Liittyy rakenteeseen: R101:A, R101:B R101C,
R102A, R104:2, R104:4

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selvät.

Kuvaus ja tulkinta:

Kasarmikerroksen perustukset kaivettu tähän kerrokseen todennäköisesti 1700-l. lopulla. Paksu täyttökerros, sillä pohjamaata ei kaivausten aikana vielä tavattu tämän yksikön alta.

Löydöt: KM2008042:84-88

N:o Y200

Tyyppi: Vaaleanruskea karkea hiekka.

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: n.5-60

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella:

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y201

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeä raja Y201:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Sisäpihan parkkipaikalla ollut tasauserros. Paikoitellen hiekkakerros oli ohuempi ja sen päällä oli ohut nurmikerros, varsinkin kadunpuoleisessa päässä. Kerros on koostumukseltaan irtonainen ja kuiva.

Löydöt: 2008042:92-100

N:o Y201

Tyyppi: Sekoittunut tummanruskea savensekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 10-60

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Savi

Muu sekoite: tiilimurska, tiili ja tiilenpalat, laasti, noki ja puu

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y200

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y202

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Epätasaisesti sekoittunut savensekainen hiekka, joka sisälsi 1900-luvun rakennuksen purkujätettä, tiiltä, laastia, puuta, peltiä jne. Ominaisuuksiltaan hiekkakerros oli tiivis, tahmea ja kostea.

Löydöt:

N:o Y202

Tyyppi: Vaalea kellertävänruskea hieno hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 10-40

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y201

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y203

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät rajat Y201 ja Y203 kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Kahden purkukerroksen välissä ollut täyttö- ja tasauserros, joka on koostumukseltaan irtonainen ja kuiva.

Löydöt:

N:o Y203

Tyyppi: Tummanruskea siltinsekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 10-40

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite: H.hiekka

Muu sekoite: Siltti, savi, tillimurska, tiili ja tiilenpalat, laasti.

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y202

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y204

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeä Y201:n kanssa, paikoitellen liukuva Y204:n kanssa

Kuvaus ja tulkinta:

Sekoittunut kerros, jossa paikoitellen hiekkalinssejä, maatunutta puuta ja hiiltä. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis ja kostea.

Löydöt: ei ajoittavia löytöjä.

N:o Y204

Tyyppi: Vaaleanruskea laastinsekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 10-30

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite: Tiilimurska, tiili- ja tiilenpalat, laasti ja puusilppu

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y203

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y205

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeä Y205 kanssa, liukuva Y203:n kanssa

Kuvaus ja tulkinta:

Laastia ja tiiltä sisältävä purkukerros, voi olla samanaikainen Y203:n kanssa. Kerros ominaisuuksiltaan tiivis ja kostea.

Löydöt:

N:o Y205

Tyyppi: Vaalea kellertävä hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 10-30

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y204

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y206

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät Y204:n ja Y205:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Täytö- tai tasauskerros purkukerroksen alla. Paikoitellen hiekka on karkeampaa. Ominaisuuksiltaan irtonainen ja kuiva.

Löydöt:

N:o Y206

Tyyppi: Tummanruskea karkea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 2-20

Kaivaustapa: Lasta

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite:

Muu sekoite: Hiili, noki

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y205

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y207

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät Y205:n ja Y206:n kanssa. Kerroksen alareunassa on yhtenäinen nokikerros.

Kuvaus ja tulkinta:

Palokerros, jonka päällä on hyvin ohut kulttuurikerros.

Löydöt:

N:o Y207

Tyyppi: Vaalea harmahtava karkea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 5-15

Kaivaustapa: Latio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite:

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y206

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y208

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selvät Y206:n ja Y208 kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Ohut palanut hiekkakerros nokikerroksen alla. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis ja kostea.

Löydöt: ei löytöjä.

N:o Y208

Tyyppi: Karkea kellertävä hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 5-30

Kaivaustapa: ei kaivettu

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite:

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y207

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selvä Y207:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Pohjamaa. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis ja kostea.

Löydöt:

N:o Y209

Tyyppi: Tummanruskea sekoittunut hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 60

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite: H.hiekka

Muu sekoite: Siltti, tiilimurska, tiili ja tiilenpalat, laasti ja puusilp

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y200

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y208

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeä Y200:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Kuoppaan liittyvä kerros 1900-luvulta, jossa eri purku- ja täyttökerrokset ovat sekoittuneet keskenään. Kuoppa on kaivettu kaikkien muiden profiilissa näkyvien kerrosten läpi, paitsi pintakerroksen. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis ja kostea.

Löydöt:

N:o Y210

Tyyppi: Tummanruskea savensekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 140

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite: H.hiekka

Muu sekoite: Savi, kivi, tiilimurska, tiilenpalat, laasti, hiili, noki

Stratigrafia:

Yläpuolella:

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y207

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeä Y207:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Eri kerrokset sekoittuneet, kun niiden läpi on kaivettu kuoppa. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis, tahmea ja kostea.

Löydöt:

N:o Y211

Tyyppi: Tumma sekoittunut hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 30-60

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite: H.hiekka

Muu sekoite: Siltti, kivi, tiilimurska, tiilenpalat, hiili, noki, puusilp

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y200

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y204, Y212

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät Y200:n ja Y212:n kanssa. Liukuva Y204:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Kerroksessa tiiltä, puuta ym. Purkujätettä. Mahdollisesti useampi eriaikainen purkukerros on sekoittunut tasaiseksi kerrokseksi myöhäisemmän toiminnan johdosta. Kerros tiivis, tahmea ja kostea.

Löydöt:

N:o Y212

Tyyppi: Vaalea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 80

Kaivaustapa: Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite: Noki

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y211

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeä Y211:n kanssa.

Kuvaus ja tulkinta:

Pohjamaa, jossa hiikkakerrokset sekoittuneat ilmeisesti jonkun maamuokkaustoimen johdosta.

Löydöt:

N:o Y400

Tyyppi: Tummanharmaa hiekkansekainen multa

X=

Y=

Z=

Laajuus m: Koko alue

Paksuus cm: 10-60

Kaivaustapa: Lapio

Koostumus:

Päämaalaji: Multa

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite: Kivi, tiilimurska, tiili, laasti, hiili, noki

Stratigrafia:

Yläpuolella:

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y402

Sama kuin: Y100, Y500, Y600

Yksikön rajat: Selkeät

Kuvaus ja tulkinta:

Kerroksen päällä noin 10cm paksu hiekkakerros, jonka päällä oli n. 10cm turvetta. Kerroksen paksuus vaihteli suuresti. Kerroksessa oli löytöjä 1700-1900-luvuilta. Kerroksen ominaisuudet tiivis, irtonainen ja kuiva.

Löydöt: KM2008042:101-113

N:o Y402

Tyyppi: Vaaleanruskea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 5

Kaivaustapa: Lapio

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite: Tiilimurska

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y400

Liittyy rakenteeseen: R401:A

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät. Kerroksen keskellä keskellä Y404.

Kuvaus ja tulkinta:

Ominaisuuksiltaan kerros on irtonainen ja kuiva.

Löydöt: KM2008042:114

N:o Y403

Tyyppi: Hiekansekainen multa

X=

Y=

Z=

Laajuus m: 0,80 x 0,50

Paksuus cm: 10-15

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: Multa

Pääsekoite: H.hiekka

Muu sekoite: Tiilimurska, tiilenpalat, laasti, hiili, puusilppu

Stratigrafia:

Yläpuolella: Hiekka, tiivis savi, hiekka

Liittyy rakenteeseen: R401:A, R401:B ja R408

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Purkukerros, ominaisuuksiltaan irtonainen ja kostea.

Löydöt: KM2008042:115

N:o Y404

Tyyppi: Tumma harmaanruskea siltinsekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m:

Paksuus cm: 10-20

Kaivaustapa: Lapio

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Siltti

Muu sekoite: Tiilimurska, noki

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y402

Liittyy rakenteeseen: R401:A

Alapuolella: Y402

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät

Kuvaus ja tulkinta:

Yksikkö Y402:n välissä. Yksikön eteläpuolella eli rakenne 401:sen puolella, paljon laastia. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis ja kostea.

Löydöt: ei löytöjä

N:o Y405

X=

Laajuus m:

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Muu sekoite: tiilimurska ja laasti

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y402

Alapuolella: Y406

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Purku- ja täyttökerros, ominaisuuksiltaan irtonainen ja kostea.

Löydöt: Ei löytöjä

Tyyppi: Ruskea tiilimurskasekainen hiekka

Z=

Kaivaustapa: Lapio

Pääsekoite:

Liittyy rakenteeseen: Y401:A

Sama kuin:

N:o Y406

X=

Laajuus m: 0,40-2

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y405

Alapuolella:

Yksikön rajat:

Kuvaus ja tulkinta:

Kerros on ominaisuuksiltaan tiivis ja kostea täyttö- tai tasauserros.

Löydöt: ei löytöjä

Tyyppi: Ruskea hiekka

Z=

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Pääsekoite: Hiili/noki

Liittyy rakenteeseen: R401:A

Sama kuin:

N:o Y407

Tyyppi: vaaleanruskea siltinsekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m: 0,40 x 0,40

Paksuus cm: n.15

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Siltti

Muu sekoite: Hiili ja noki

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y400

Liittyy rakenteeseen: R408:2 ja 401:B

Alapuolella:

Sama kuin: Y105

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis ja kostea, pohjoisosassa R401:A:n puolella mustia multapaakkuja.

Löydöt: ei löytöjä.

N:o Y500

Tyyppi: Tummanharmaa hiekkansekainen multa

X=

Y=

Z=

Laajuus m: Koko alueen laajuinen **Paksuus cm:** n.90c

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Tiilimurska, laasti

Muu sekoite: kivi, hiili ja noki

Stratigrafia:

Yläpuolella: Turvetta ja hiekkaa

Liittyy rakenteeseen: R501 ja R502

Alapuolella:

Sama kuin: Y100

Yksikön rajat: Ovat selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Purkukerros, joka ulottuu 1700-luvulta nykyaikaan. Kerros on ominaisuuksiltaan tiivis ja kostea.

Löydöt: KM2008042:124-139+169

N:o Y503

Tyyppi: Vaaleanruskea hiekansekainen laasti

X=

Y=

Z=

Laajuus m: R502 alue

Paksuus cm: 30cm

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Laasti

Muu sekoite: Tiilimurska, tiilenpalat

Stratigrafia:

Yläpuolella: R502

Liittyy rakenteeseen: R502

Alapuolella: Y500

Sama kuin:

Yksikön rajat: Ovat selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Yksikkö on rakentamiskerros 1900-luvulta. Ominaisuuksiltaan kerros on tiivis.

Löydöt: ei löytöjä.

N:o Y504

Tyyppi: Vaaleanruskea hieno hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m: R502:n alue

Paksuus cm: 40cm

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Kivi

Muu sekoite: Tiilimurska, tiilenpalat, laasti

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y500

Liittyy rakenteeseen: R502

Alapuolella: Nokikerros, Y505

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Kuiva ja tiivis täyttökerros, keskellä harmaa värjäytyneen hiekan kerros.

Löydöt: ei löytöjä.

N:o Y505

Tyyppi: Vaaleanruskea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m: R502:n alue

Paksuus cm: <30cm

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Kivi

Muu sekoite: Tiilimurska, tiilenpalat, laasti

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y500, Y504

Liittyy rakenteeseen: R502

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät

Kuvaus ja tulkinta:

Kerros on tiivis täyttökerros, jonka pinnassa on nokikerros.

Löydöt: ei löytöjä.

N:o Y600

Tyyppi: Tummanharmaa hiekkansekainen multa

X=

Y=

Z=

Laajuus m: Koko alue

Paksuus cm: 40cm

Kaivaustapa: Lapio

Koostumus:

Päämaalaji: Multa

Pääsekoite: K.hiekka

Muu sekoite: Kivi, tiilenpalat ja -murska, laasti, hiili, noki, puusilppu

Stratigrafia:

Yläpuolella: Turve ja hiekka

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Siltinsekainen hiekka

Sama kuin:

Yksikön rajat: Selkeät.

Kuvaus ja tulkinta:

Kerros on tiivis, rakeinen ja kuiva purkujätekerros.

Löydöt: KM2008042:141-163

N:o Y601

Tyyppi: Tiilensekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m: 0,80 x 1

Paksuus cm: n.30 c

Kaivaustapa: Lapio

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Tiilimurska

Muu sekoite: Sora, kivi, tiili/tiilenpalat, laasti

Stratigrafia:

Yläpuolella: Siltinsekainen hiekka ja palokerros

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y602

Sama kuin:

Yksikön rajat:

Kuvaus ja tulkinta:

Kerros on irtonainen ja kuiva ja sen ainesosat ovat jakautuneet tasaisesti.

Löydöt:

N:o Y602

Tyyppi: Tiilimurskan ja laastisekainen hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m: 0,80 x 1

Paksuus cm: 10-14

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: H.hiekka

Pääsekoite: Tiilimurska

Muu sekoite: Laasti, tiili/tiilenpalat, hiili, noki, puusilppu

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y601

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella: Y603

Sama kuin:

Yksikön rajat:

Kuvaus ja tulkinta:

Purku- tai täyttökerros, joka on ominaisuuksiltaan tiivis ja kostea.

Löydöt: KM2008042:164-167

N:o Y603

Tyyppi: tiilen- ja laastinsekainen karkea hiekka

X=

Y=

Z=

Laajuus m: 0,80 x 1

Paksuus cm: >10cm

Kaivaustapa: Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji: K.hiekka

Pääsekoite: Laasti

Muu sekoite: Tiilimurska, tiili/tiilenpalat, noki

Stratigrafia:

Yläpuolella: Y602

Liittyy rakenteeseen:

Alapuolella:

Sama kuin:

Yksikön rajat:

Kuvaus ja tulkinta:

Purku- tai täyttökerros, jota ei kaivettu kokonaan, ominaisuuksiltaan kerros oli tiivis ja kuiva.

Löydöt: ei löytöjä.

Rakennekuvaukset

N:o R101 **Tyyppi:** Kivi- ja tiilirakenne
X: **Y:** **Z m mpy:**
Koko m: **Suunta:** E-W

Kivirakenne

Kmateriaali: Luonnonkivi, lohkokivi

Kivien koko cm

Tekniikka: Muurattu

Kuvaus ja tulkinta:

Tiilien lomaan muurattuja kivenlohkareita, laasti on vaaleanharmaata. KO1 länsipäässä R101:B:n jälkeen seinä muuttuu kivisemmäksi, jolloin seinä on muurattu pelkistä kivistä.

R101:B:n seinä muurattu kivistä ja tiilistä, paksuus n.90cm. Samaa seinää myös kk4:ssa. R101:B itäpuolella oleva profiili R101:A:ssa on ollut laastipäällysteinen. R101C on N-S-suuntainen väliseinä, ennen väliseinää R101: muurattu hieman paksummaksi. Seinä on kuitenkin pahasti tuhoutunut tältä kohtaa, viemäriputkien kaivamisen yhteydessä.

Tiilirakenne:

Tiilien koko cm

Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

Pmateriaali:

Koko cm:

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella:

Liittyy yksikköihin

Alapuolella:

Sama kuin: R101:A, R101:B, R101:C

N:o	R102	Tyyppi:	Kivirakenne
X:		Z m mpy:	
Koko m:		Suunta:	
Kivirakenne		Kivien koko cm	15-50 cm halkaisija
Kmateriaali:	Luonnonkivi		
Tekniikka:	Ladottu		
Kuvaus ja tulkinta:	Kivet ladottu maahan. Kyseessä on ilmeisesti uunin perustukset. R101:A:n molemmilla puolilla on samantyyppiset perustukset aivan R101:C seinälinjassa kiinni. Pohjoisempi rakenne on R102:1 ja eteläisempi R102:2. R102:2:n länsipuolella on vielä uunin seinää jäljellä.		
Tiilirakenne:		Tiilien koko cm	
Kuvaus ja tulkinta:			
Puurakenne:		Koko cm:	
Pmateriaali:			
Kuvaus ja tulkinta:			
Stratigrafia:		Liittyy yksikköihin	Y103 ja Y105
Yläpuolella:	Y100	Sama kuin:	
Alapuolella:			

N:o	R104	Tyyppi:	Rauta- ja betonirakenne
X:		Z m mpy:	
Koko m:		Suunta:	
Kivirakenne		Kivien koko cm	
Kmateriaali:			
Tekniikka:			
Kuvaus ja tulkinta:	Rauta- ja betoniputkia, jotka kaivettu kasarmirakennuksen läpi. Putket ovat kuuluneet vielä 1980-luvulla paikalla sijainneeseen puurakennukseen. Putkia on ainakin neljässä eri paikassa, ja ne on nimetty R104:1-4. R104:3 ja 4 ovat tuhonneet seinälinjan R101:C ja R101:A:n kulman. R104:2 menee KO1 kaivausalueen poikki N-S suuntaisesti ja R104:1 näkyy KO1 W-profiilissa.		
Tiilirakenne:		Tiilien koko cm	
Kuvaus ja tulkinta:			
Puurakenne:		Koko cm:	
Pmateriaali:			
Kuvaus ja tulkinta:			
Stratigrafia:		Liittyy yksikköihin	
Yläpuolella:	Y100	Sama kuin:	R104:1-4
Alapuolella:	Y105		

N:o	R401	Tyyppi:	Kivirakenne
X:	Y:	Z m mpy:	
Koko m:	leveys:A n.0,90 ja B: 1,10	Suunta:	A: E-W, B: N-S
Kivirakenne		Kivien koko cm	
Kmateriaali:	Lohkokivi, luonnonkivi, tiililisäys		
Tekniikka:	Muurattu		
Kuvaus ja tulkinta:	Kivestä ja tiilestä muurattu seinäperustus.		
Tiilirakenne:		Tiilien koko cm	22 x 11 x 40 mm
Kuvaus ja tulkinta:			
Puurakenne:		Koko cm:	
Pmateriaali:			
Kuvaus ja tulkinta:			
Stratigrafia:		Liittyy yksikköihin	Y402, Y404, Y405, Y406, Y4
Yläpuolella:	Y400	Sama kuin:	R101:B
Alapuolella:			

N:o	R408	Tyyppi:	Puurakenne
X:	Y:	Z m mpy:	
Koko m:		Suunta:	
Kivirakenne		Kivien koko cm	
Kmateriaali:			
Tekniikka:			
Kuvaus ja tulkinta:			
Tiilirakenne:	Paalu	Tiilien koko cm	
Kuvaus ja tulkinta:	Perustustukirakenne: pystypaalu		
Puurakenne:		Koko cm:	20 x 10 x 40
Pmateriaali:	Paalu		
Kuvaus ja tulkinta:	R408:1 R401:A:n ja B:n kulmassa R401:B:n itäpuolella pystyssä puinen paalu. R408:2, R401:A:n ja B:n kulmassa R401:B:n länsipuolella paalunsija, josta ei ole säilynyt puuta, mutta näkyy maassa tummana pallona, jossa paljon puusilppua.		
Stratigrafia:		Liittyy yksikköihin	R401:A ja B
Yläpuolella:	Y400	Sama kuin:	
Alapuolella:			

N:o	R501	Tyyppi:	Tiilirakenne
X:		Z m mpy:	
Koko m:	100 x 40 x 20 cm	Suunta:	N-S

Kivirakenne		Kivien koko cm	
Kmateriaali:			

Tekniikka: Muurattu

Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne:	Seinätiili	Tiilien koko cm	15 x 10 x 5cm
----------------------	------------	------------------------	---------------

Kuvaus ja tulkinta:

n. 40 cm syvyydessä tiilistä muurattu seinä. Tiilien koko vaihtelee, laasti on valkoista ja pehmeää. Muurattu osittain kivien päälle.

Puurakenne:		Koko cm:	
Pmateriaali:			

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella:	Y500	Liittyy yksikköihin	Y503, Y500
Alapuolella:	Y503	Sama kuin:	R401:A

N:o	R502	Tyyppi:	Kivirakenne
X:		Z m mpy:	
Koko m:	100 x 80 x 10cm	Suunta:	N-S

Kivirakenne		Kivien koko cm	
Kmateriaali:	Luonnonkivi		

Tekniikka: Muurattu

Kuvaus ja tulkinta:

Moderni luonnonkivistä muurattu kiveys.

Tiilirakenne:		Tiilien koko cm	
----------------------	--	------------------------	--

Kuvaus ja tulkinta:

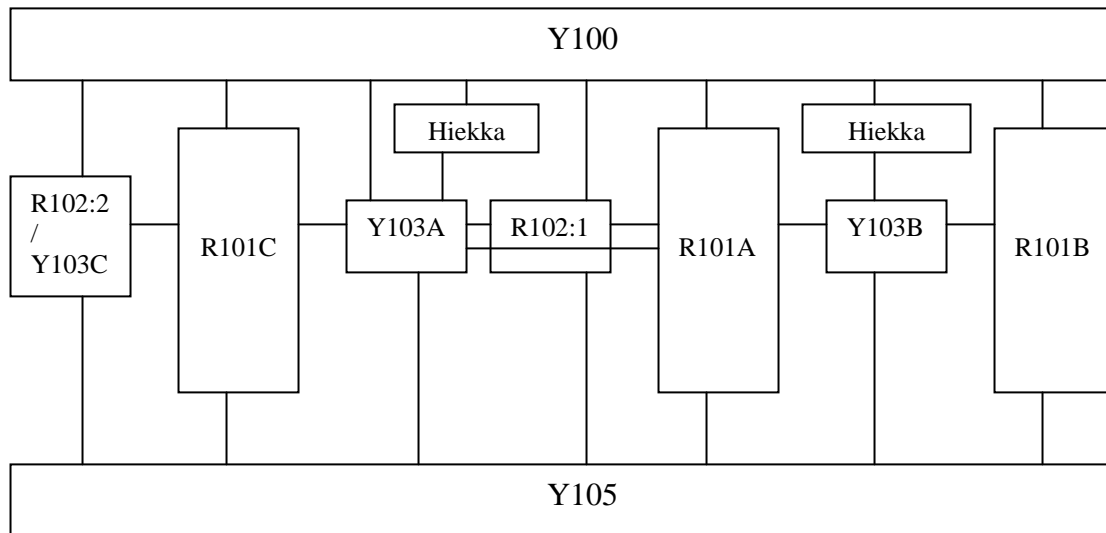
Puurakenne:		Koko cm:	
Pmateriaali:			

Kuvaus ja tulkinta:

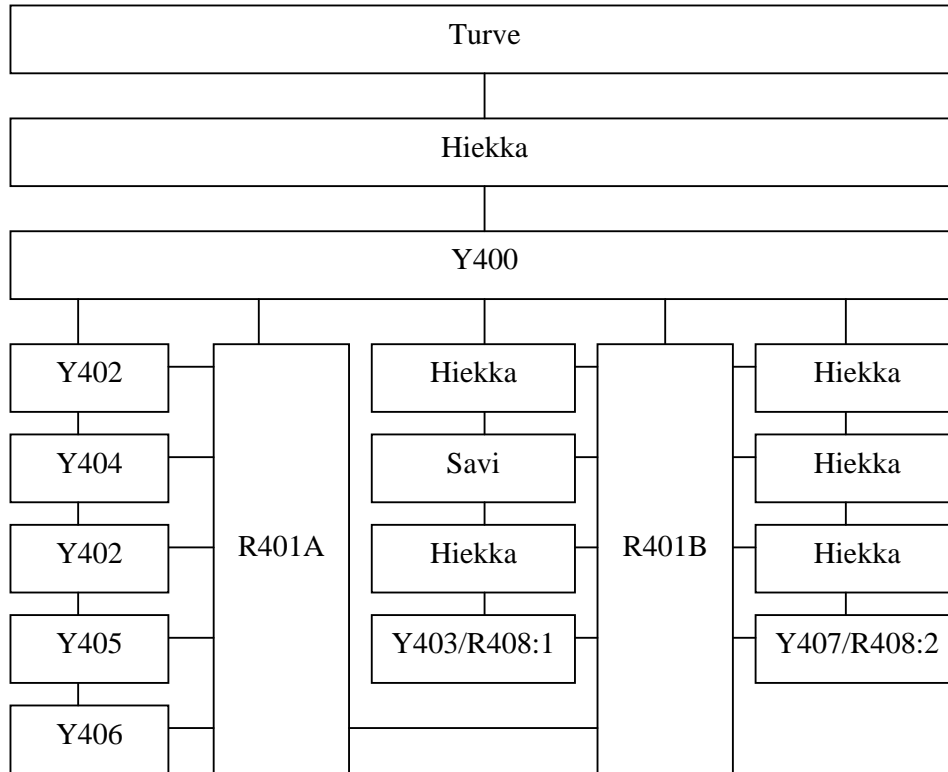
Stratigrafia:

Yläpuolella:	Y500	Liittyy yksikköihin	Y500, Y503, Y504, Y505
Alapuolella:	Y503	Sama kuin:	

Stratigrafia koeoja 1



Stratigrafia koekuoppa 4

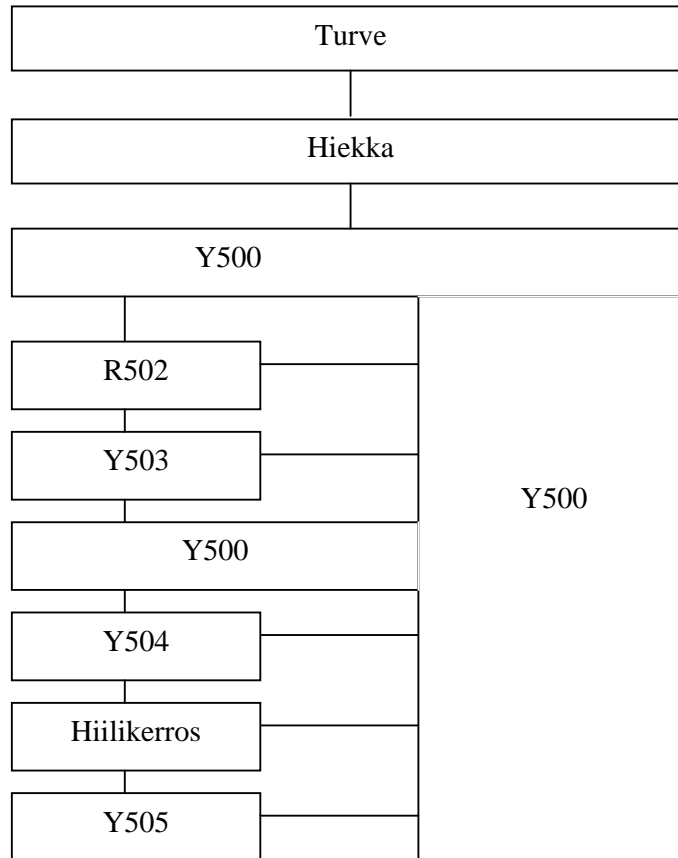


Hamina kortteli 23

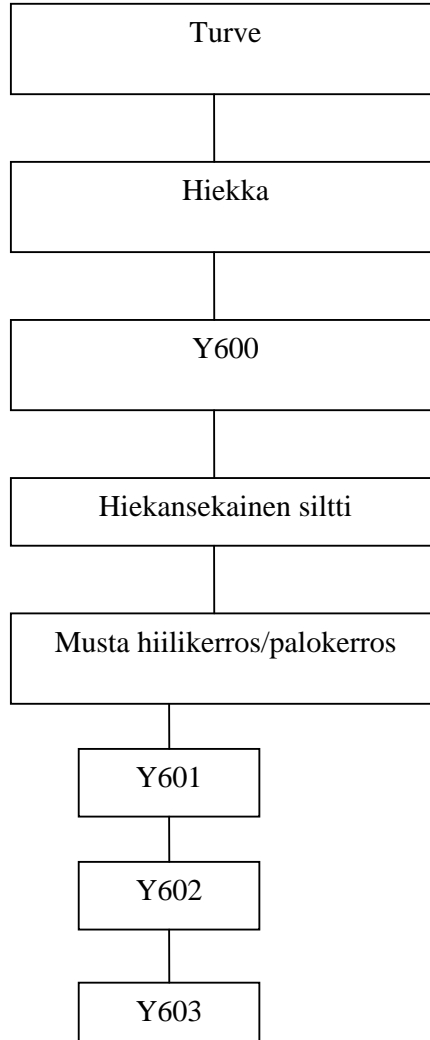
A. Koivisto 2008

Liite 7c

Stratigrafia koekuoppa 5



Stratigrafia koekuoppa 6



Hamina Kortteli 23 Löytöluettelo

Liite 8a

Andreas Koivisto 2008

KM 2008042: 1-165

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	1	1	Y100	Kupariseos	Raha	Toisella puolella kuva hevosesta ja ratsastajasta ja teksti "dve kopeiki". Toisella puolella nimikirjaimet ja vuosiluku 1788.	1	Halk. 35, paksuus 2	21,11
2008042	2	1	Y100	Rauta	Veitsi	Veitsen terään on takertunut maata.	1	pituus 145	39,21
2008042	3	1	Y100	Kupariseos	Nappi	Pinnassa palmikkomaista kuviota, alapuolella kiinnityslenkki.	1	Halk. 37	10,31
2008042	4	1	Y100	Kupariseos	Nappi	Alapuolella kiinnityslenkki.	1	Halk. 19	4,7
2008042	5	1	Y100	Kupariseos?	Esineen katkelm	Ehkä jonkin hakasen katkelma, silmukkamainen.	1	Pituus n. 9	0,49
2008042	6	1	Y100	Posliini	Astia	Reunapala. Valkoista posliinia, jossa maalattuja kukkakoristeita.	1		15,36
2008042	7	1	Y100	Fajanssi	Astia	Kylkipala, jossa maalattuja sinisiä koristekuvioita. Mahdollisesti samaa astiaa, kuin KM 2008042: 8.	1		7,39
2008042	8	1	Y100	Fajanssi	Astia	Maalattua sinistä kuviointia. Mahd. samaa kuin KM 2008042: 7.	1		2,48

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	9	1	Y100	Fajanssi	Astia	Ehkä pohjapala, koska toisella puolella pohjaksi sopiva harjanne. Toisella puolella maalattua koristelua.	1		3,7
2008042	10	1	Y100	Fajanssi	Astia	Reunapala, maalattua sinistä koristeraitaa.	1		6,76
2008042	11	1	Y100	Fajanssi	Astia	Pyöreämuotoinen pohjapala ja pienempi kylkipala, kermanvalkoista fajanssia.	2	Pohjan halk. 40	19,49
2008042	12	1	Y100	Fajanssi	Astia	Reunapala vaaleaa fajanssia.	1		8,96
2008042	13	1	Y100	Fajanssi	Astia	Pieniä paloja vaaleaa fajanssia, lasite kärsinyt, ehkä palanut?	5		6,85
2008042	14	1	Y100	Valkosavi	Astia	Kylkipala.	1		2,04
2008042	15	1	Y100	Savi	Astia	Kylkipala, ulkopinta säilynyt ehjänä.	1		9,17
2008042	16	1	Y100	Savi	Astia	Sileä tumma pinta, jossa mahdollisesti viivakoristelua.	1		6,88
2008042	17	1	Y100	Punasavi	Astia	Kylkipala, osittain mustunut tulessa.	1		94,7
2008042	18	1	Y100	Punasavi	Astia?	Kylkipala, toinen puoli mustunut.	1		12,64
2008042	19	1	Y100	Punasavi	Astia	Reunapala, ei lasitusta.	1		5,26
2008042	20	1	Y100	Punasavi	Astia	Kylkipala.	1		5,83
2008042	21	1	Y100	Punasavi	Astia	Kellertävä lyijylasite.	1		28,48
2008042	22	1	Y100	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, väritön lyijylasite molemmilla puolilla.	3		15,08

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	23	1	Y100	Punasavi	Astia	Toisella sivulla vielä jäljellä lasitetta.	1		3,64
2008042	24	1	Y100	Valkosavi	Liitupiipun varsi		5		12,35
2008042	25	1	Y100	Lasi	Pullo	Pyöreä pullonpohja, lasimassa vihreää.	1	Halk. 67	90,5
2008042	26	1	Y100	Lasi	Pullo	Tasainen pullonpohja vihreänruskeaa lasia.	1	Halk. 60	36,86
2008042	27	1	Y100	Lasi	Pullo	Kapean pullon alaosa, iridisoitunutta vaaleanvihreää lasia.	1	Halk. 48, korkeus n. 75	89,54
2008042	28	1	Y100	Lasi	Pullo	Osa pohjaa ja kylkipaloja, paksua vihreää lasia.	5		112,68
2008042	29	1	Y100	Lasi	Pullo	Neliskulmaisen pullon pohja, vihreänruskeaa lasia.	1	80x75	194,53
2008042	30	1	Y100	Palanut lasi	Astia	Osa palasista kaarevia, alun perin kirkasta lasia, muuttuneet ruskeiksi ja iridisoituneet.	4		2,77
2008042	31	1	Y100	Lasi	Astia?	Kaareva sirpale kirkasta lasia, lohjennut, lievästi iridisoitunut.	1		1,97
2008042	32	1	Y100	Lasi	Astia?	Lasimassa on vihreää ja siinä on ilmakuplia.	1		1,84
2008042	33	1	Y100	Lasi	Ikkuna	Voimakkaasti iridisoitunutta, suurin pala ilmeisesti ikkunan reunasta.	11		52,02
2008042	34	1	Y100	Lasi	Ikkuna	Voimakkaasti iridisoitunut, reunapala.	1		3,17
2008042	35	1	Y100	Lasi	Ikkuna	lasimassa kirkas.	1		0,59

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	36	1	Y100	Lasi	Ikkuna	Voimakkaasti iridisoitunut.	1		1,15
2008042	37	1	Y100	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vihertävää.	5		29,54
2008042	38	1	Y100	Lasi	Ikkuna	Lasimassa sameaa ja vihreää.	1		1,79
2008042	39	1	Y100	Lasi	Ikkuna	Ohutta iridisoitunutta lasia.	2		1,8
2008042	40	1	Y100	Pii	Esineen katkelm	Piitä on käsitelty useilta sivuilta.	1		10,06
2008042	41	1	Y100		Esineen katkelm	Poikkileikkaukseltaan pyöreä liitupiippumainen katkelma, ei reikää läpi. Materiaali ei kiveä, ehkä savea?	1	45	1,95
2008042	42	1	Y103	Savi	Astia	Kupera kylkipala vaaleanruskeaa keramiikkaa, ulkopinta mustunut.	1		15,77
2008042	43	1	Y103	Savi	Astia	Pohjapala karkeaa keramiikkaa.	1		38,89
2008042	44	1	Y103	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnassa kiinni ilmeisesti pala rautaa.	1		57,9
2008042	45	1	Y103	Lasi	Pullo	Lasimassa vihreä, pinta iridisoitunut.	1		6,5
2008042	46	1	Y103	Lasi	Pullo	Kylkipaloja ohuesta vihreästä lasista.	5		33,51
2008042	47	1	Y103	Lasi	Pullo	Pullonpohja paksua vihreää lasia	4	Pohjan halk. 85	439,04
2008042	48	1	Y103	Lasi	Ikkuna	Ohutta vaaleanvihertävää lasia, yhdessä paloista lasin reuna.	4		26,74
2008042	49	1	Y103A	Kupariseos	Raha	Toisella puolella kaksipäinen kotka, toisella puolella tekstiä.	1	Halk. 26	7,77

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	50	1	Y103B	Kupariseos	Raha	Toisella puolella ilmeisesti Pyhä Yrjänä ja teksti "dve kopeiki", toisella puolella nimikirjaimet ja mahd. vuosiluku.	1	Halk. 37	20,09
2008042	51	1	Y103B	Kupariseos	Raha	Toisella puolella kaksipäinen kotka, toisella puolella tekstiä ja vuosiluku 1739.	1	Halk. 25	8,16
2008042	52	1	Y103B	Kupariseos	Esine	Todennäköisesti ristiriipus. Ylin osa irrallaan muusta rististä.	2	N. 50x35	6,68
2008042	53	1	Y103B	Kupariseos	Esine	Ohut nuppipäinen neula, jonka mukana mahdollisesti kangasta.	1	Pituus n. 35	0,16
2008042	54	1	Y103B	Kupariseos	Esineen katkelm	Pyöreä esine, mahd. sinetti ja palasia samankaltaisesta esineestä.	5	Halk. 20	1,72
2008042	55	1	Y103B	Kupariseos?	Esineen katkelm	Ohutta metallilankaa.	1		0,6
2008042	56	1	Y103B	Lyijy	Esineen katkelm	Lyijykuoren sisällä on piinkappale, joka tulee osittain esiin.	1	35x25	22,41
2008042	57	1	Y103B	Rauta	Naula		2		26,55
2008042	58	1	Y103B	Fajanssi	Astia	Kylkipala punasavikeramiikkaa, jossa tinalasite. Toisella puolella maalattuja ruskeita koristeita.	1		3,95
2008042	59	1	Y103B	Savi	Astia	Astian reunapala, astia on ollut muodoltaan pyöreä ja ylöspäin kapeneva. Ei lasitetta, sisäpuoli mustunut.	1		58,46
2008042	60	1	Y103B	Savi	Astia	Pinta ehjä vain toisella puolella. Lasittamatonta punasavi keramiikkaa.	1		7,32

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	61	1	Y103B	Savi	Astia	Sisäpuolella sileä ja tumma pinta, ulkopinta karkeampi.	1		77,27
2008042	62	1	Y103B	Savi	Astia	Ohutta ja sileäpintaista tummaa keramiikkaa, kylkipala	1		9,23
2008042	63	1	Y103B	Savi	Astia	Kaareva kylkipala, osittain mustunut.	1		11,18
2008042	64	1	Y103B	Savi	Astia	Kappaleiden pinta on kärsinyt.	2		11,13
2008042	65	1	Y103B	Savi	Astia	Pohjapala laakeasta astiasta, pohjassa kellertävää lasitetta.	1		50,88
2008042	66	1	Y103B	Savi	Kaakeli	Lasittamatonta punasavi keramiikkaa.	1		31,26
2008042	67	1	Y103B	Punasavi	Astia	Padanjalka, keltainen lasitus osittain säilynyt.	1		17,59
2008042	68	1	Y103B	Valkosavi	Liitupiipun varsi		2		4,06
2008042	69	1	Y103B	Lasi	Pullo	Pullonkaula iridisoituneesta lasista.	3	Halk. 30	42,19
2008042	70	1	Y103B	Lasi	Astia	Mahdollisesti sirpaleita samasta pullosta kuin KM 2008042: 65.	4		8,98
2008042	71	1	Y103B	Lasi	Astia	Kuperia sirpaleita ehkä pienestä pullosta, mukana pohjapala. Lasimassa vihreä.	8	Pohjan halk. 25	10,16
2008042	72	1	Y103B	Palanut lasi	Astia	Lasimassa palanut lähes kuonamaiseksi.	5		46,55
2008042	73	1	Y103B	Lasi	Astia	Pikarin jalka. Lasimassa kirkasta ja iridisoitunutta.	1		17,39
2008042	74	1	Y103B	Lasi	Astia	Lasimassa vihreää.	3		3,75

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	75	1	Y103B	Lasi	Astia	Paksua vihreää lasimassaa.	2		12,9
2008042	76	1	Y103B	Lasi	Astia	Mahdollisesti sirpale samasta pullosta kuin KM 2008042: 65.	1		0,97
2008042	77	1	Y103B	Lasi	Ikkuna	Kolmionmuotoinen pala sameaa valkoista lasia.	1		0,96
2008042	78	1	Y103B	Lasi	Ikkuna	Kirkasta lasia, joka on muuttunut pinnaltaan valkoiseksi ja karheaksi.	1		0,66
2008042	79	1	Y103B	Lasi	Ikkuna	Vihertävää voimakkaasti iridisoitunutta lasia. Osassa palasia lasin leikkasreuna.	13		97,87
2008042	80	1	Y103B	Lasi	Ikkuna	Ohutta iridisoitunutta lasia.	8		23,72
2008042	81	1	Y103B	Luu	Nappi	Puolikas pyöreästä napista, jossa keskellä neljä reikää.	1	Halk. 22	0,52
2008042	82	1	Y103B	Pii	Esineen katkelm	Pii on osittain palanut.	1		13,78
2008042	83	1	Y103B	Lyijy	Esineen katkelm	Ikkunanpuitteiden katkelmia	2		6,14
2008042	84	1	Y105	Kupariseos?	Esineen katkelm	Katkelma ohuesta tangosta.	1		2,51
2008042	85	1	Y105	Valkosavi	Liitupiipun pesä	Varren liittymiskohdassa leima, jossa kruunu ja joitain muita symboleita	1	Halk. 20, pituus 35	13,42
2008042	86	1	Y105	Palanut lasi	Astia?	Sirpale on palanut lähes kuonamaiseksi.	1		0,88
2008042	87	1	Y105	Lasi	Ikkuna	Osittain palanut sirpale vihertävää lasimassaa.	1		1,07
2008042	88	1	Y105	Lasi	Ikkuna	Vihertävää iridisoitunutta lasimassaa.	1		5,19

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	89	1	Y105	Savi	Astia	Kylkipaloja ja yksi reunapala lasittamatonta punasavikeramiikkaa, osittain mustuneita.	4		39,54
2008042	90	1	Y105	Savi	Astia	Pohjapala isosta tasapohjaisesta astiasta.	1		130,46
2008042	91	1	Täyttömaa	Kupariseos	Nappi	Alapuolella kiinnityslenkki.	1	Halk. 16	1,5
2008042	92	2	Y200	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Toisella puolella maalattua sinistä koristelua.	1		1,89
2008042	93	2	Y200	Savi	Astia	Laittamaton huonosti palanut punasavikeramiikkaa.	1		2,59
2008042	94	2	Y200	Savi	Astia	Lasittamatonta punasavikeramiikkaa. Kylkipala.	1		8,17
2008042	95	2	Y200	Savi	Astia	Lasittamatonta punasavikeramiikkaa. Kylkipala.	1		15,5
2008042	96	2	Y200	Savi	Astia	Sisäpinta tuhoutunut.	1		23,78
2008042	97	2	Y200	Valkosavi	Liitupiipun varsi		1		1,16
2008042	98	2	Y200	Lasi	Pullo	Pullonkaula. Lasimassa on vihreänruskeaa ja siinä on ilmakuplia.	1	Suun halk. 25	77,67
2008042	99	2	Y200	Lasi	Pullo	Vihreää iridisoitunutta lasia.	1		16,29
2008042	100	2	Y200	Lasi	Astia	Palanut paksua lasia.	2		9,87
2008042	101	4	Y400	Kupariseos	Nappi	Muodoltaan kupera, alapuolella kiinnityslenkki.	1	Halk. 20	6,45
2008042	102	4	Y400	Kupariseos	Esineen katkelm	Katkelma mahdollisesti sinetistä.	1	Halk. 26	0,71

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	103	4	Y400	Fajanssi	Astia	Maalattuja sinisiä koristekuvioita.	1		3,54
2008042	104	4	Y400	Savi	Astia	Lasittamatonta punasavikeramiikkaa. Kylkipala.	1		13,39
2008042	105	4	Y400	Lasi	Astia	Lasimassa kirkasta, iridisoitunutta.	1		3,46
2008042	106	4	Y400	Lasi	Astia	Lasimassa ruskeaa.	2		4,01
2008042	107	4	Y400	Lasi	Astia	Reunapala. Lasimassa on vihreää.	1		8,25
2008042	108	4	Y400	Lasi	Astia	Kirkasta vihreää lasia.	2		4,15
2008042	109	4	Y400	Lasi	Astia	Paksua lasia, lasimassa vihreä.	2		12,93
2008042	110	4	Y400	Lasi	Astia	Vihreää lasimassaa, jossa ilmakuplia.	1		15,18
2008042	111	4	Y400	Lasi	Ikkuna	Pinta iridisoitunut.	1		2,49
2008042	112	4	Y400	Lasi	Ikkuna	iridisoitunut. Lasimassa vihreää.	6		7,45
2008042	113	4	Y400	Pii	Esineen katkelm		1		9,13
2008042	114	4	Y402	Lasi	Ikkuna	Pinta voimakkaasti iridisoitunut ja huonossa kunnossa.	16		29,75
2008042	115	4	Y403	Pii	Esineen katkelm		1		10,05
2008042	116	4	Täyttömaa	Kupariseos	Raha	Toisella puolella kaksipäinen kotka, toisella puolella vuosiluku 1748.	1	Halk. 24	7,85
2008042	117	4	Täyttömaa	Fajanssi	Esineen katkelm	Vihreällä ja ruskealla maalattu linnunmuotoinen koriste, todennäköisesti astiasta.	1	Kork. 55	27,97

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	118	4	Täyttömaa	Lasi	Pullo	Osa pullonsuusta ja kylkipala. Lasimassa vihertävää, pinta iridisoitunut.	2		30,63
2008042	119	4	Täyttömaa	Lasi	Pullo	Lasimassa vihreää ja siinä on ilmakuplia.	1		3,63
2008042	120	4	Täyttömaa	Lasi	Pullo	Osa pullonpohjaa, lasimassa vihreää.	1		24,6
2008042	121	4	Täyttömaa	Lasi	Pullo	Kylkipala vihreää iridisoitunutta lasia.	1		32,64
2008042	122	4	Täyttömaa	Lasi	Astia	Reunapala kirkasta iridisoitunutta lasia.	1		2,21
2008042	123	4	Täyttömaa	Lasi	Ikkuna	Lasi on samentunut valkoiseksi.	1		2,19
2008042	124	5	Y500	Rauta	Naula		1		10,25
2008042	125	5	Y500	Fajanssi	Astia	Osa mahdollisesti lautasen reunapaloja. Ei koristelua	4		36,69
2008042	126	5	Y500	Savi	Astia	Punaruskea kiiltävä lasite.	1		9,76
2008042	127	5	Y500	Savi	Astia	Sisäpuolelta lasitettu.	1		4,92
2008042	128	5	Y500	Punasavi	Astia	Lasitettu molemmilta puolilta.	1		5,9
2008042	129	5	Y500	Valkosavi	Liitupiipun varsi		2		3,37
2008042	130	5	Y500	Lasi	Pullo	Lasimassa vihreää.	1		3,89
2008042	131	5	Y500	Lasi	Pullo	Lasimassa tummanvihreää.	1		4,78
2008042	132	5	Y500	Lasi	Pullo	Lasimassa vaaleanvihertävää, miltei kirkasta, pinta iridisoitunut.	3		12,96

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	133	5	Y500	Lasi	Pullo	Pullon pohja kokonaan, kylkipaloja ja osia pullonkaulasta ja suusta. Lasimassa vihreää, jossa ilmakuplia.	7	Halk. 90	525,31
2008042	134	5	Y500	Lasi	Pullo	Tasapohjaisen pullon pohja. Lasimassa vihreänruskeaa.	1	Halk. 76	165,29
2008042	135	5	Y500	Lasi	Astia	Kappaleet ovat palaneet.	3		4,69
2008042	136	5	Y500	Lasi	Ikkuna	Lasimassa muuttunut ruskeaksi.	1		8,91
2008042	137	5	Y500	Lasi	Ikkuna	Lasimassa sameaa ja maitomaista, mahdollisesti palanut.	1		2,2
2008042	138	5	Y500	Lasi	Ikkuna	Pinta iridisoitunut ja huonossa kunnossa. Lasimassa vihreä.	4		12,25
2008042	139	5	Y500	Kivi	Esineen katkelm	Jokaiselta neljältä sivulta tasaiseksi hiottu katkelma, ehkä hioin.	1	Pit. 70	32,83
2008042	140	5	Täyttömaa	Lasi	Pullo	Pullonkaula ja suuosa sekä kylkipala. Lasimassa vaaleanvihreää, jossa ilmakuplia.	2	Halk. 30	26,33
2008042	141	6	Y600	Fajanssi	Astia	Maalattua sinistä koristekuviota.	2		16,51
2008042	142	6	Y600	Fajanssi	Astia	Reunapala mahdollisesti lautasesta.	1		15,35
2008042	143	6	Y600	Fajanssi	Astia	Yksi paloista reunapala.	4		28,14
2008042	144	6	Y600	Fajanssi	Astia	Kiiltävä ruskea lasitus.	3		28,27
2008042	145	6	Y600	Savi	Astia	Ulkopinnalla ruskea lasitus.	1		29,47
2008042	146	6	Y600	Savi	Astia	Osittain mustunut, toisella puolella vaalea lasite.	1		6,15

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	147	6	Y600	Savi	Astia	Kylkipala punasavikeramiikkaa, jonka ulkopinnalla uurrekoristelu, sisäpinnalla lyijy lasite.	1		13,03
2008042	148	6	Y600	Savi	Astia	Kylkipala palanutta punasavikeramiikkaa, jonka sisäpinnalla lyijy lasite.	1		3,26
2008042	149	6	Y600	Savi	Astia	Reunapala lasittamatonta punasavikeramiikkaa.	1		12,61
2008042	150	6	Y600	Savi	Astia	Lasittamatonta punasavikeramiikkaa.	1		10,14
2008042	151	6	Y600	Savi	Esineen katkelm	Luultavasti jonkin astian kahva.	1		4,53
2008042	152	6	Y600	Punasavi	Astia	Mahdollisesti reunapala.	1		23,31
2008042	153	6	Y600	Valkosavi	Liitupiipun varsi		2		3,67
2008042	154	6	Y600	Lasi	Pullo	Osa pohjaa ja kylkipaloja, lasimassa vihreää.	5		56,42
2008042	155	6	Y600	Lasi	Pullo	Osa pohjaa, lasimassa vihertävää.	1		21,89
2008042	156	6	Y600	Lasi	Pullo	Kylkipaloja ja osa pullonkaulaa. Lasimassa ruskeanvihreää.	3		23,93
2008042	157	6	Y600	Lasi	Astia	Mahdollisesti juomalasin jalka, lasimassa kirkasta.	1		33,64
2008042	158	6	Y600	Lasi	Astia	Puoliympyrän muotoinen katkelma, ehkä juomalasin tai pikarin jalasta.	1		4,42
2008042	159	6	Y600	Palanut lasi		Katkelma on palanut kuonamaiseksi.	1		6,92

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2008042	160	6	Y600	Lasi	Ikkuna	Palaset ovat palaneet ja vääntyneet tulessa.	2		3,44
2008042	161	6	Y600	Lasi	Astia	Kaarevia sirpaleita vihreää iridisoitunutta lasia.	2		5,46
2008042	162	6	Y600	Lasi	Ikkuna	Osittain sulanut tulessa.	1		3,72
2008042	163	6	Y600	Pii	Esineen katkelm	Osittain palanut.	1		19,41
2008042	164	6	Y602	Savi	Astia	Lasittamatonta punasavea.	1		18,72
2008042	165	6	Y602	Palanut lasi			1		2,81
2008042	166	6	Y602	Lasi	Ikkuna	Pinta iridisoitunut.	3		8,07
2008042	167	6	Y602	Lasi	Ikkuna	Lasi sameaa ja maitomaista.	2		9,41
2008042	168	6	Täyttömaa	Kivi	Esineen katkelm	Litteä katkelma, jonka molemmat puolet on hiottu sileiksi. Todennäköisesti hioinkiven katkelma.	1	Pit. 80	44,31
2008042	169	5	Y500			Tiili. Osittain lohjennut kattotiili. Ei leimoja tai muita merkintöjä.	1	N. 130x160x15	481,59

Hamina Kortteli 23 Luuluetelo

Liite 8b

Andreas Koivisto 2008

KM 2008042: 170-181

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Laji	Paino g	Muuta
2008042	170	1	R102	Palamaton luu	806,4	
2008042	171	1	Y103A/R102:1	Palamaton luu	258,8	
2008042	172	1	Y103A/R102:1	Kalan luu	2,77	
2008042	173	1	Y103B	Palanut luu	3,14	
2008042	174	1	Y103B	Palamaton luu	423,86	
2008042	175	1	Y103B	Kalan luu	10,15	
2008042	176	1	Y103D/R102:2	Palanut luu	3,67	
2008042	177	1	Y103D/R102:2	Palamaton luu	1819,4	
2008042	178	1	Y103D/R102:2	Kalan luu	6,1	
2008042	179	1	Y105B	Palamaton luu	10,58	
2008042	180	5	Y500	Palanut luu	1,4	
2008042	181	6	Y600	Palanut luu	19,05	

Hamina Kortteli 23 poistetut löydöt

Liite 9a

A. Koivisto 2008

Nro. 1-28

Nro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
1	KO1	Y100	Rauta	Avain	Yksi ura	1	pit.111, varren halk.10, lenkin halk	58,56
2	KO1	Y100	Rauta	Neula?		1	pit.57, halk.2	84
3	KO1		Rauta	Haka	Varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	2	tappi/piikin halk./piikin pit.: 15/9/1	48,05
4	KO1	Y100	Rauta	Niitti		1	pit.32, lev. 8	3,42
5	KO1	täytehiekk= Y100	Rauta	Naula	Yhdessä kanta pyöreä, kahdessa suorakaiteenmuotoinen, kaikissa varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	4	20/55, 20/54, 16/61, 26/75	102,11
6	KO1	Y100	Rauta	Naula	Varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen, kanta pyöreä	8	Kannan halk./varren pit. esim. : 15/	76,26
7	KO1	Valvonta/puhdistus	Posliini	Astia	Lautasen reunapala, jossa valkoinen tinalasitus ulko- ja sisäpinnalla, kullattu kohokuviointi	1	pit. 65, lev.40	21,52
8	KO1	täyttöhiekka=Y100	Posliini	Astia	Lautasen reuna- ja kylkipaloja, valkoinen tinalasitus ulko- ja sisäpinnalla, reunassa kohokuviointi	5	pit. 138, lev. 57, pohjan halk.24?	64,58
9	KO1	täytehiekk= Y100	Fajanssi	Astia	Kylkipala, valkoinen tinalasitus toisessa ulko- ja sisäpinnalla, toisessa vain ulkopinnalla	2	pit./lev. 32/26, 22/17	11,3

Nro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
10	KO1		Lasi	Astia	Läpinäkyvä lasimassa, aaltokohokuvio	2	pit./lev./paks. 27/30/9, 28/10/5	15,03
11	KO1	täytehiekkä=Y100?	Lasi	Ikkuna	Läpinäkyvä lasimassa	5	pit./lev./paks. 55/26/5, 60/52/5, 35/	77,16
12	KO1	Y103	Rauta	Naula	Kahdessa suorakaiteenmuotoinen kanta, kahdessa ei erotettavissa kanta, varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	4	Kannan halk./varren pit. esim.: 21/	140,99
13	KO1	Y103B	Rauta	Rautalanka?		1	pit.63, lev. 1,5	67
14	KO1	Y103B	Rauta	Naula	Kanta ja varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoiset	11	Kannan halk./varren pit. esim.: 24/	190,74
15	KO1	Y105	Rauta	Saranahela		1	pit. 118, lev. 17	32,37
16	KO2	nokikrs. pinnan pu	Rauta	Esine	Rannerengas?	1	halk. 48, paks.3	13,85
17	KO2	nokikrs. pinnan pu	Rauta	Naula	Kanta pyöreä, varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	1	Kannan halk. 12, varren pit.84	13,13
18	KO2	nokikrs. pinnan pu	Nahka	Kengänpohja	Leikattu, reunassa ompeleen jälkiä	1	pit. 115, lev.85	38,91
19	KO2	nokimaa	Posliini	Astia	Reunapala, valkoinen tinalasitus molemmilla pinnoilla	1	Pohjan halk. >11, pit.32, lev.17	2,84
20	KO2		Lasi	Pullo	Mustepullo, pohja neliönmallinen	1	pohja 42x42, suun halk. 32	52,44
21	KK4	Y400	Rauta	Saranahela		1	pit. 37, lev. 33	16,13
22	KK4	Y400	Rauta	Haka	poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	1	tapin pit.11, piikin pit.160	

Nro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
23	KK4	Y400	Rauta	Naula	Yhdessä pyöreä kanta, muissa suorakaiteenmuotoinen (Yhteen kantaan sulautunut litteä suorakaiteenmuot. rautakimpale), varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	4	Kannan halk./varren pit.16/37, 12/	74,28
24	KK5	Y500	Rauta	Haka?		1	pit. 97, lev.11	28,47
25	KK5	Y500	Lasi	Ikkuna	Lasimassa läpinäkyvä	1	pit.69, lev.7, paks. 5,5	
26	KK6	Y600	Rauta	Niitti	Kannat ja varren poikkileikkaukset suorakaiteenmuotoiset	3	Kannan halk./varren lev./pit. : 29x2	117
27	KK6	Y600	Rauta	Naula	Kanta pyöreä, varren poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen	3	kannan halk./varren pit.: 18/88, 16/	57,71
28	KK6	Y600	Fajanssi	Astia	Kylki- ja reunapala, valkoinen tinalasitus molemmilla pinnoilla	2	pit./lev.: 58/43, 35/28	15,91

Hamina, kortteli 23 koekaivaus 2008

Poistetut löydöt

Kuvat: Sarita Louzolo



Nro. 1, 2, 3



Nro. 5, 6, 12, 14, 23, 27



Nro. 4,13,15,17,21,22,24,26



Nro. 7



Nro. 8, 9, 19, 28



Nro. 16



Nro. 18



Nro. 20



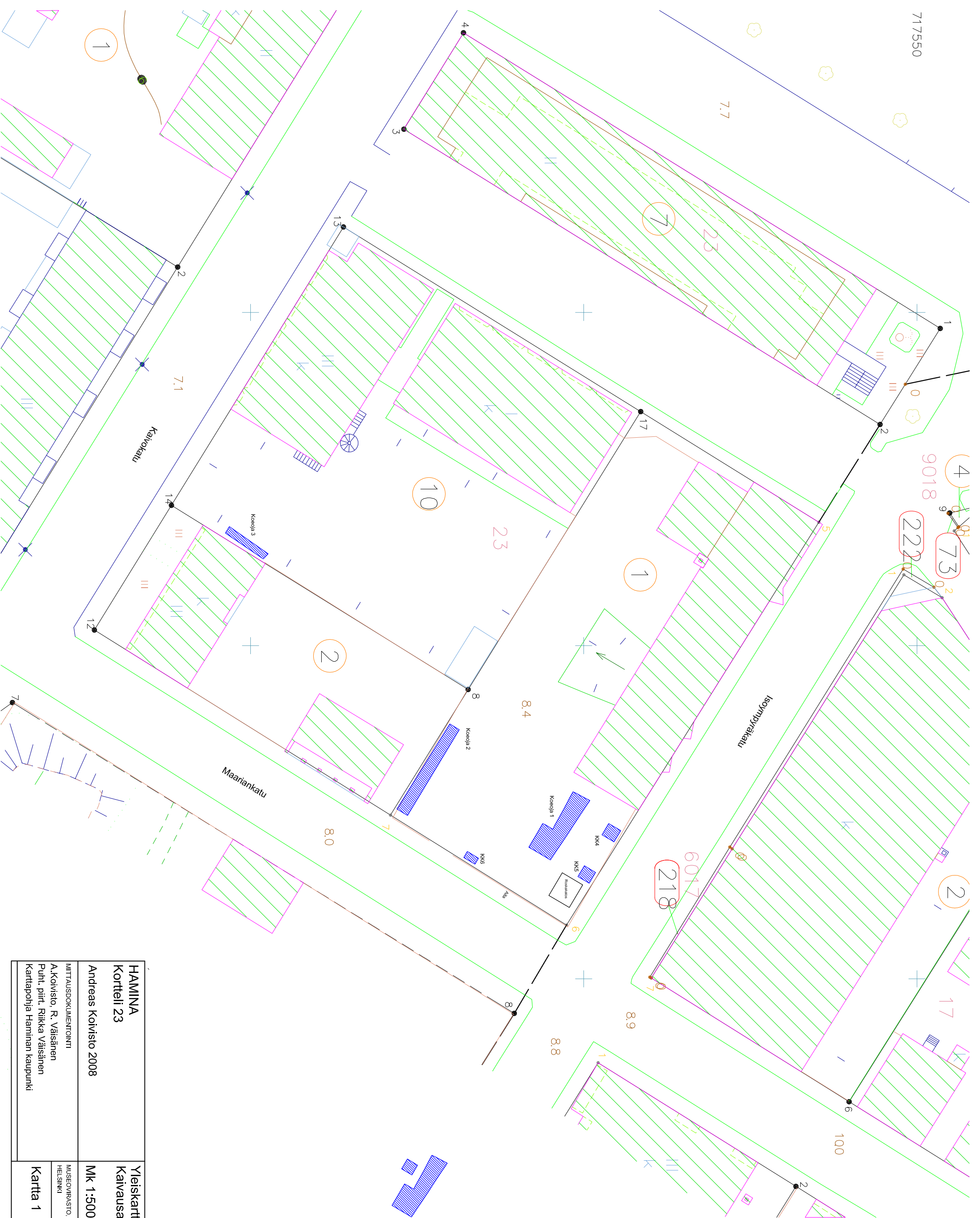
Nro. 10, 11, 25

Hamina kortteli 23 Karttaluettelo

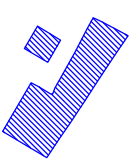
Liite 10

A. Koivisto 2008

Karttanro.	Mk	Kuvaus	Piirtäjä	Puht. piirtänyt
1	1:500	Yleiskartta	A.K	R.V
2	1:50	Koeoja 1, Dokumentointitaso 1, R101A-R101C, R102:1-2, R104:2-4, Y100, Y103A-Y103C, Y105	R.V	T.M
3	1:50	Koeoja 1, R101A:n S-profiili, R101A, R101B, Y100, Y103A, Y105	R.V	T.M
4	1:20	Koeoja 1, R101B:n W-profiili, R101B, Y105	A.K	T.M
5	1:20	Koeoja 1, R101C:n E-profiili, R102:2:n W-profiili, R101A, R104:3, R104:a, Y100	S.L, R.V	T.M
6	1:20	Koeoja 1, R101C:n W-profiili, R101A, R104:3, R104:4, Y100	S.L	T.M
7	1:50	Koeoja 1, N-profiili ja W-profiili, R101B, R101C, R102:1, R104:1, R104:2, Y100, Y103A, Y103B, Y105	L.K	T.M
8	1:50	Koeoja 2, N-profiili, Y200- Y212	R.V	T.M
9	1:20	Koeoja 2, E-profiili, Y200, Y205-Y208, Y211	S.L	T.M
10	1:20	Koeoja 3, N-profiili ja W-profiili,	L.K	T.M
11	1:20	Koekuoppa 4, Dokumentointitaso1, N-profiili, S-profiili, R401:A, R401:B, R408:1, R408:2, Y400, Y402-Y407	S.L	T.M
12	1:20	Koekuoppa 4, N-profiili ja S-profiili, R401:B, Y404, Y407	S.L	T.M
13	1:20	Koekuoppa 5, Dokumentointitaso1, S-profiili, R501, R502, Y500, Y503, Y504, Y505	L.K	T.M
14	1:20	Koekuoppa 6, W-profiili, Y600, Y601, Y602, Y603	S.L	T.M



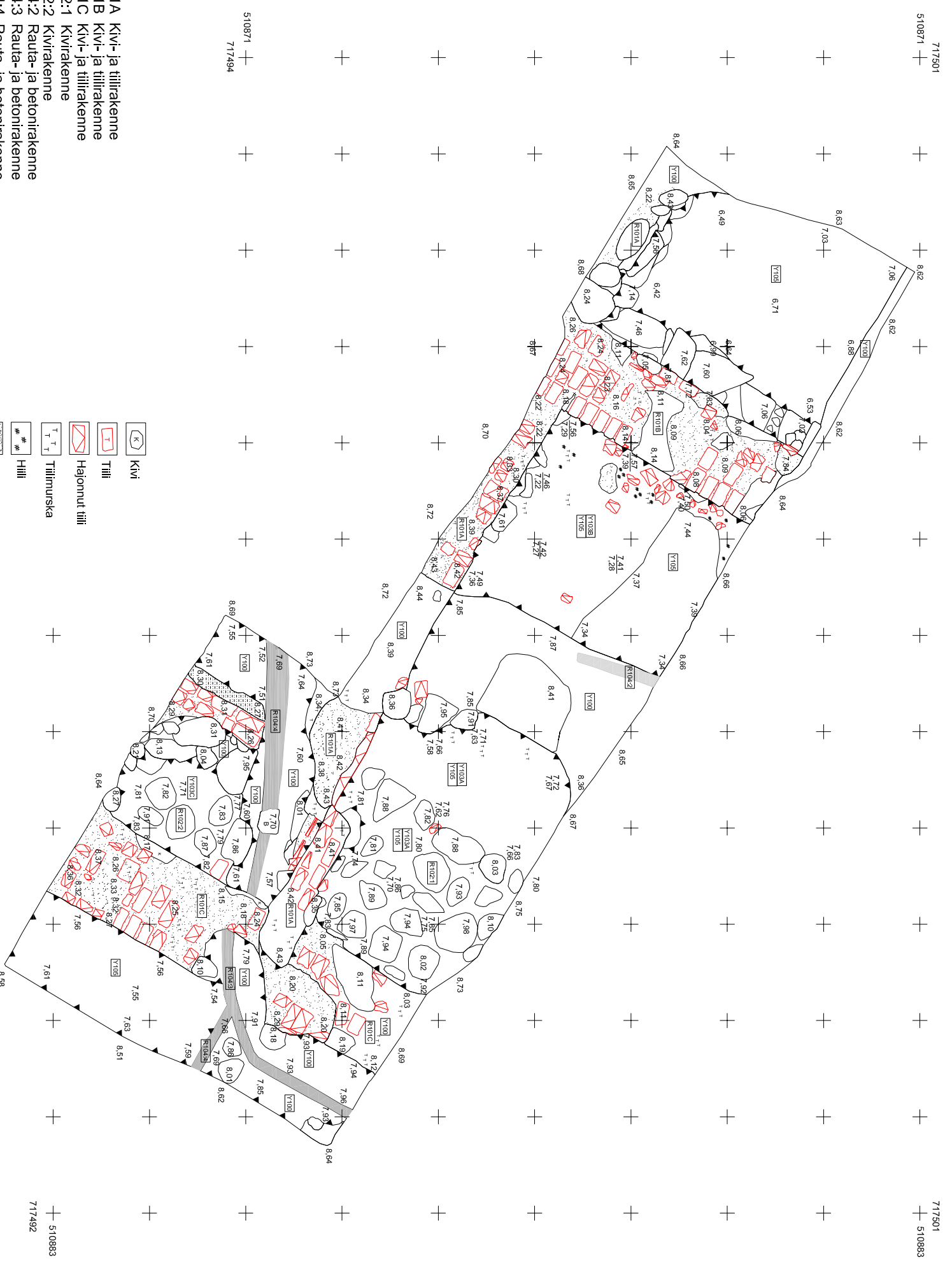
Pohjoinen



Koeoja ja -kuoppa

HAMINA		Yleiskartta	
Kortteli 23		Kaivausalueet	
Andreas Koivisto 2008		MK 1:500	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI	
A.Koivisto, R. Väisänen Puntt. piirt. Riikka Väisänen Karttapohja Haminan kaupunki		Kartta 1	

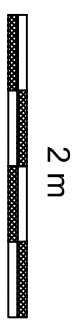
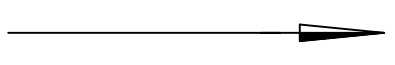




- R101A Kivi- ja tiilirakenne
- R101B Kivi- ja tiilirakenne
- R101C Kivi- ja tiilirakenne
- R102:1 Kivirakenne
- R102:2 Kivirakenne
- R104:2 Rauta- ja betonirakenne
- R104:3 Rauta- ja betonirakenne
- R104:4 Rauta- ja betonirakenne
- Y100 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- Y103A Tummanharmaa siltisekainen savi
- Y103B Tummanharmaa siltisekainen savi
- Y103C Tummanharmaa siltisekainen savi
- Y105 Vaaleanruskeaa hiekkaa

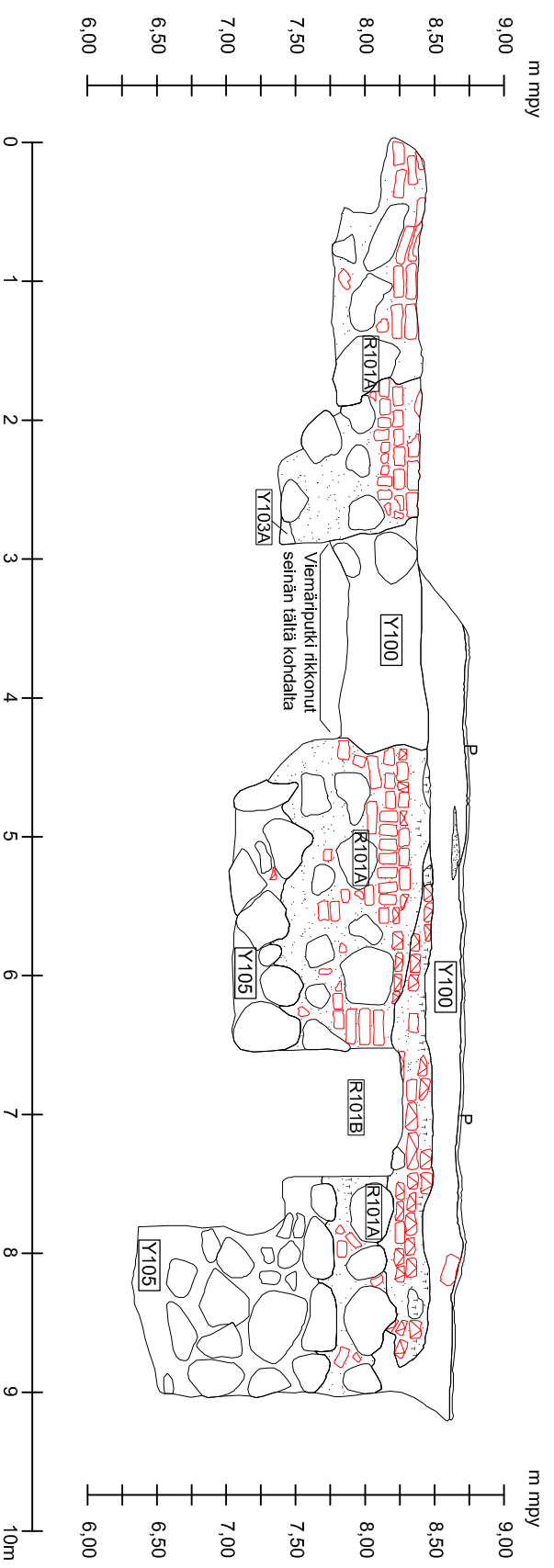
- Kivi
- Tiili
- Hajonnut tiili
- Tilimurska
- Hilli
- Laasti
- Korkeuserot
- Savi
- Pulki
- Betonit

Pohjoinen



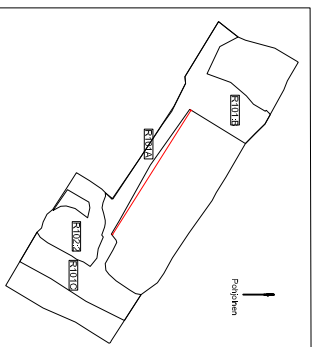
HAMINA Kortteli 23 Andreas Koivisto 2008		Koeoja 1 Dokumentointitaso 1 Y100, Y103A, Y103B, Y103C, Y105 R101A-R101C, R102:1, R102:2, R104:2-R104:4 MK 1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Riikka Väisänen 2008 Puhl. piirt. Tiina Mikkonen		MUSEO/RASTO, PAKENUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
		Kartta 2

R101A:n S-profiili



R101B Kivi- ja tiilirakenne
 Y100 Tummanharmaa hiekansekainen multa
 Y103A Tummanharmaa siliinsekainen savi
 Y105 Vaaleanruskeaa hiekkaa

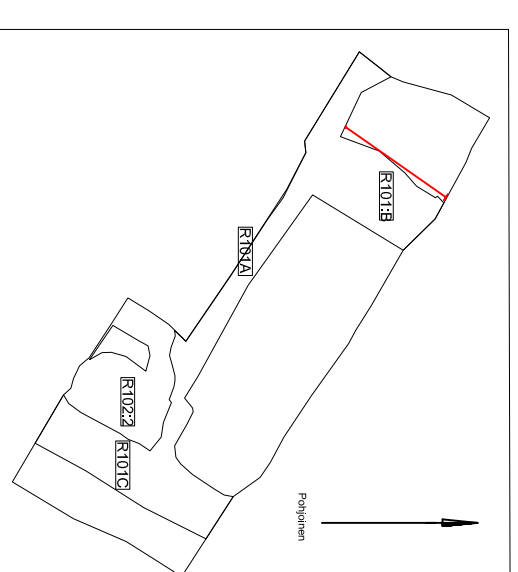
P Pintaturve
 Kivi
 Tilii
 Hajonnut tilii
 Tiilimurska
 Laasil



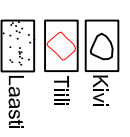
2 m

HAMINA Kortteli 23	Koeeja 1 R101A:n S-profiili
Andreas Koivisto 2008	Y100, Y103A, Y105
MITTAUSDOKUMENTOINTI	R101A, R101B
Riikka Väisänen 2008	Mk 1:50
Punt. piirt. Tiina Mikkonen 2009	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 3

Rakenne 101B:n W-profiili

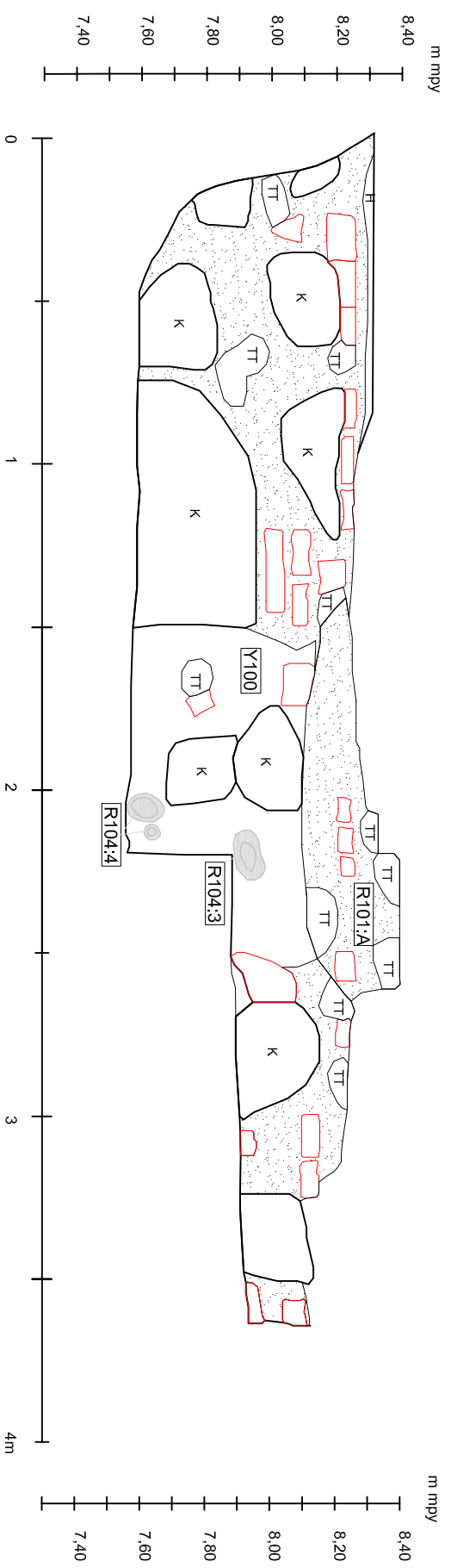


R101B Kivi- ja tiilirakenne
Y105 Vaaleanruskeaa hiekkaa

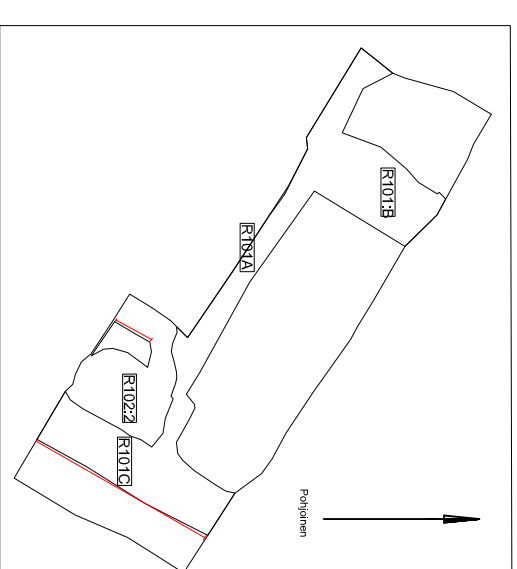


1 m

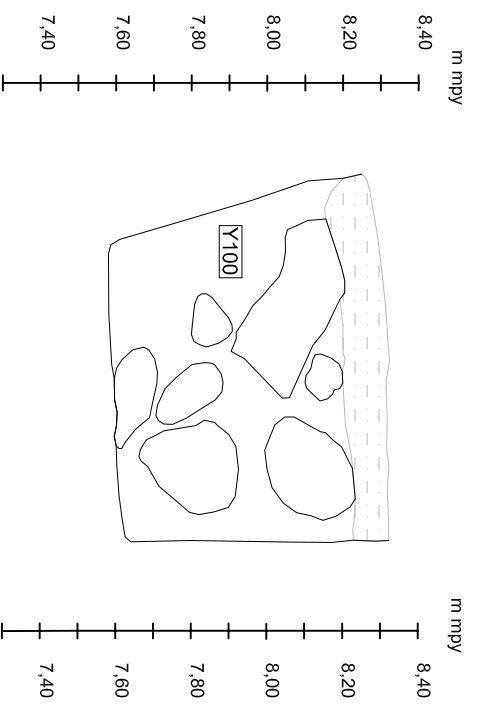
Hamina Kortteli 23 A.Koivisto 2008	Koeoja 1, W-profiili R101B Y105 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Andreas Koivisto 2008	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009	Kartta 4



R101C:n E-profilii



R102:2, W-profilii

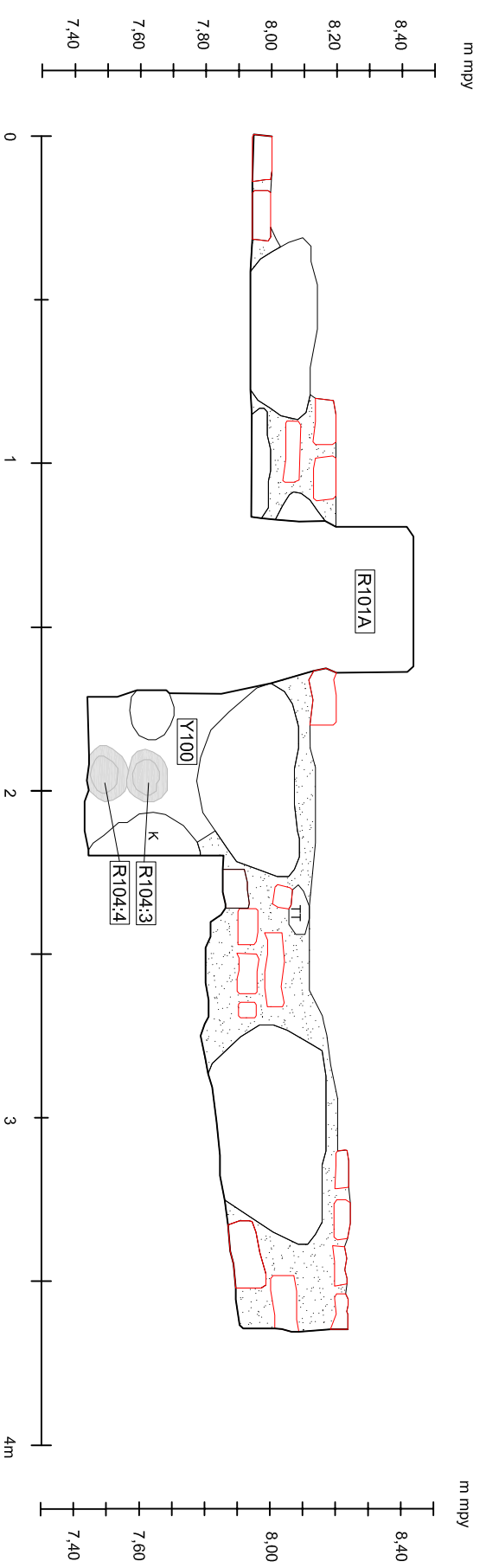


Y100 Tummanharmaa hiekansekainen multa
R101A Kivi- ja tiilirakenne
R104:3 Rauta- ja betonirakenne
R104:4 Rauta- ja betonirakenne

- H Hiiekka
- K Kivi
- TT Tilimurskaa
- Y100 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- R101A Kivi- ja tiilirakenne
- R104:3 Rauta- ja betonirakenne
- R104:4 Rauta- ja betonirakenne

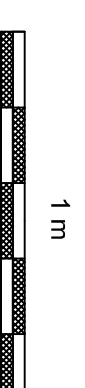
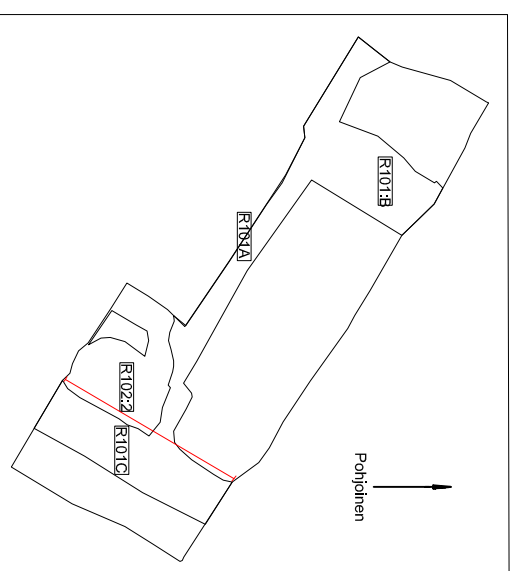
Hamina	Koeoja 1
Kortteli 23	R101C:n E-profilii, R102:2:n W-profilii
A.Koivisto 2008	Y100
MITTAUSDOKUMENTOINTI	R101A, R104:3, R104:4
Sarita Louzolo 2008	MK 1:20
MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO	HELSINKI
Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009	Kartta 5

E-profiili, R101C

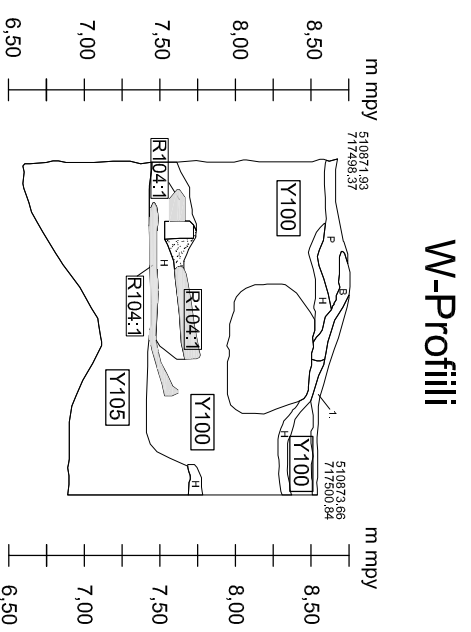
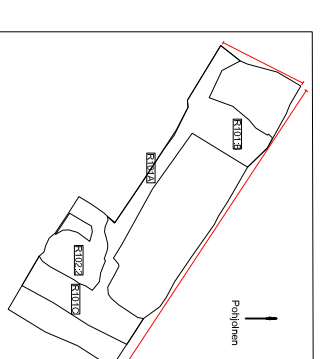
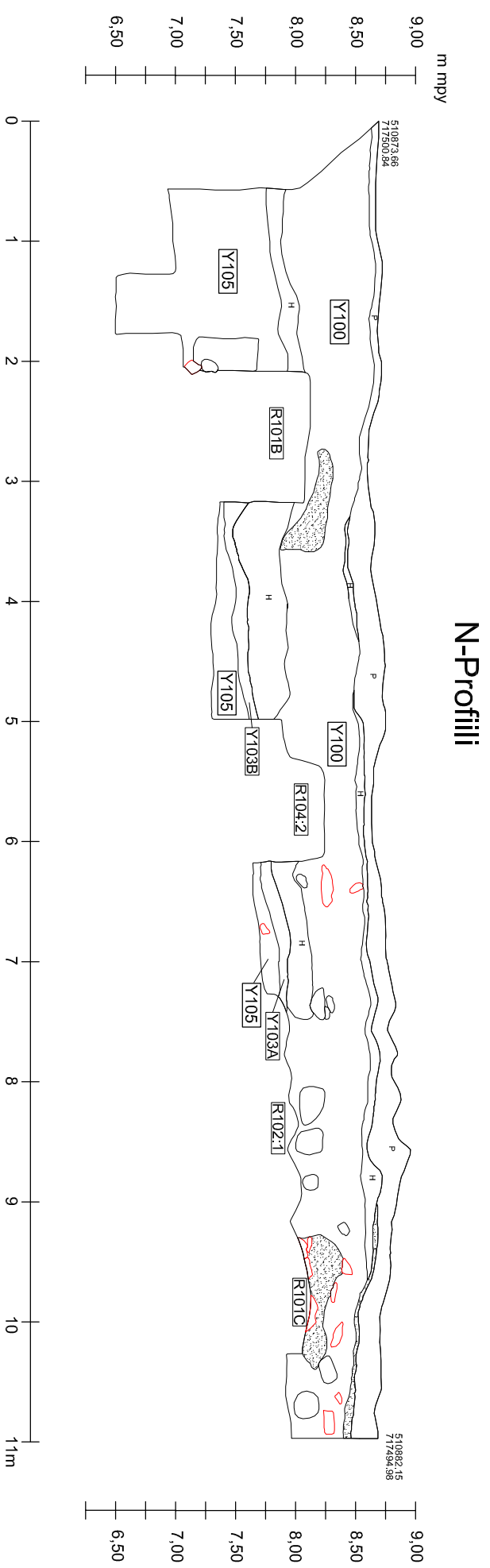


- Y100 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- R101A Kivi- ja tiilirakenne
- R104:3 Rauta- ja betonirakenne
- R104:4 Rauta- ja betonirakenne

- Kivi
- Tiili
- Tiilimurskaa
- Pukki
- Laasti

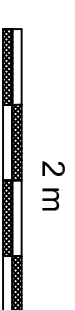


Hamina	Koejoja 1
Kortteli 23	R101C:n E-profiili
A.Koivisto 2008	Y100 R101A, R104:3, R104:4 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Sari Louzolo 2008	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009	Kartta 6



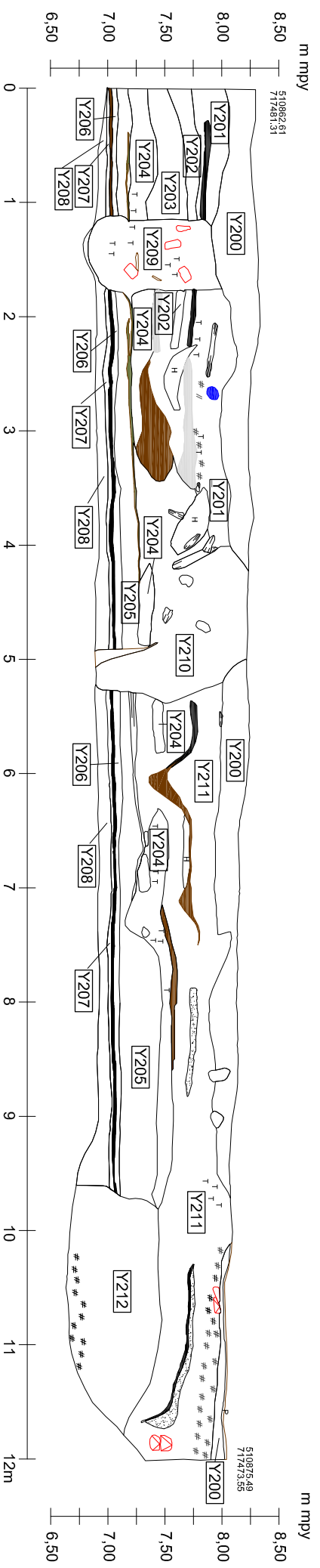
- R101B Kivi- ja tiilirakenne
- R101C Kivi- ja tiilirakenne
- R102:1 Kivirakenne
- R104:1 Rauta- ja betonirakenne
- R104:2 Rauta- ja betonirakenne
- Y100 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- Y103A Tummanharmaa siltinsekainen savi
- Y103B Tummanharmaa siltinsekainen savi
- Y105 Vaaleanruskea hiekka

- Kivi
- Tiili
- Tiilimurska
- Hiekka
- Pintasora, Turve
- Laasti
- Betoni
- Pulket



HAMINA Kortteli 23 Andreas Koivisto 2008 MITTAUSDOKUMENTOINTI Liisa Kunnas 2008 Puhl. piirt. Tiina Mikkonen 2009	Koejoja 1 N-Profiili, W-profiili Y100, Y103A, Y103B, Y105, R101B, R101C, R102:1, R104:1, R104:2 Mk 1:50 MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Kartta 7	

N-profilii

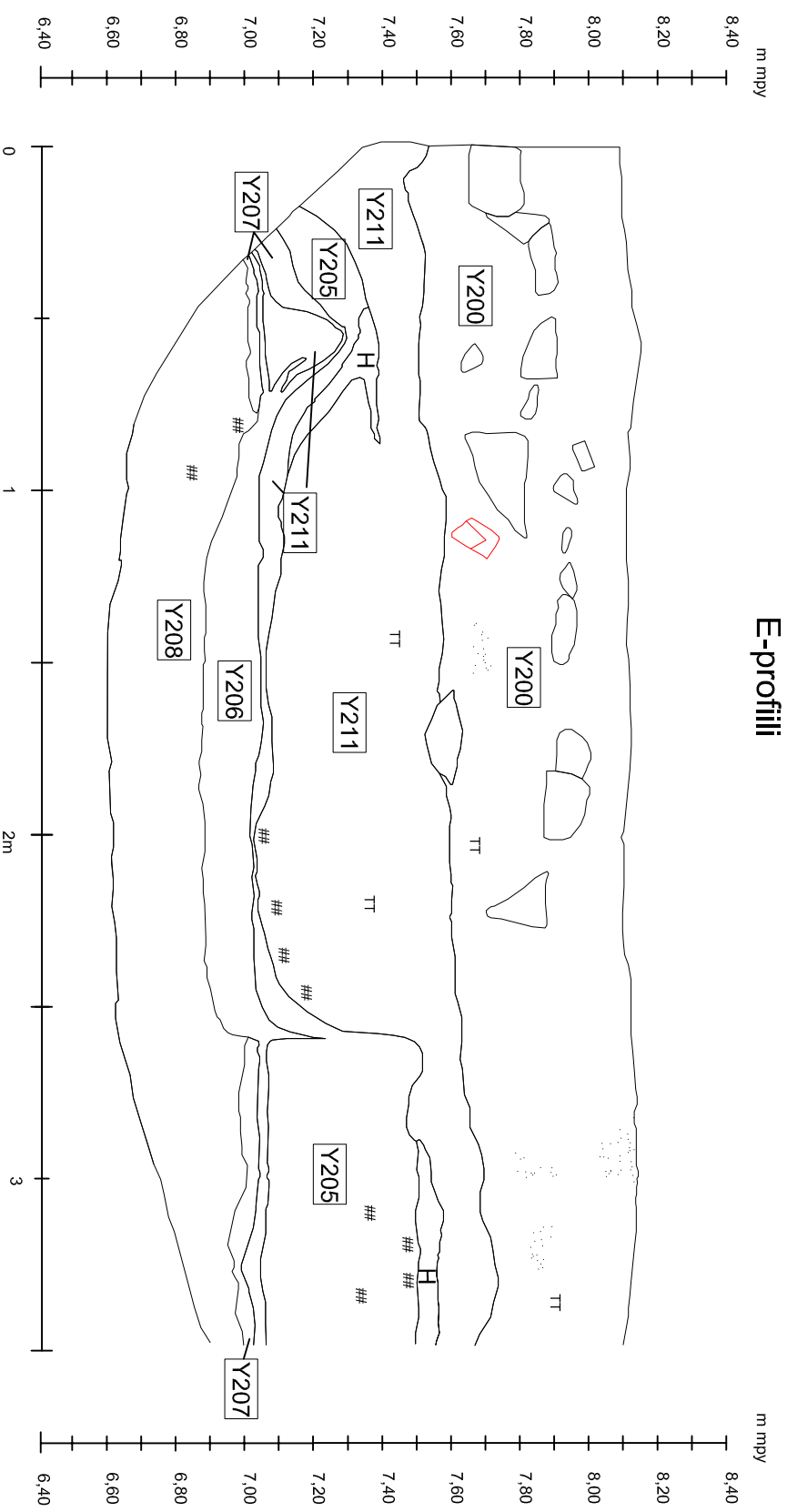


- Y200 Vaaleannuskea karkeaa hiekkaa
- Y201 Sekoitunut tummanruskea savensekainen hiekkaa
- Y202 Vaalea keltävännuskea hieno hiekkaa
- Y203 Tummanruskea silinsekainen hiekkaa
- Y204 Vaaleannuskea laastinsekainen hiekkaa
- Y205 Vaalea kellerävä hiekkaa
- Y206 Tummanruskea karkeaa hiekkaa
- Y207 Vaalea hamahtava karkeaa hiekkaa
- Y208 Karkea kellerävä hiekkaa
- Y209 Tummanruskea sekoittunut hiekkaa
- Y210 Tummanruskea savensekainen hiekkaa
- Y211 Tumma sekoittunut hiekkaa
- Y212 Vaalea hiekkaa

- Kivi
- Hajonnut tiili
- Tiilimurska
- Puu
- Nokinen maa
- Hilli
- Hiikkalimssi
- Savilimssi
- P
- Pinta
- Peltiä
- Maatunut puu

2 m

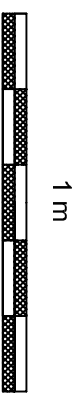
HAMINA Kortteji 23	Koeojia 2 N-profilii
Andreas Koivisto 2008	Y200, Y201, Y202, Y203, Y204, Y205, Y206, Y207, Y208, Y209, Y210, Y211, Y212
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MK 1:50
Riikka Väisänen 2008 Puhl. piirt. Tiina Mikkonen 2009	MUSEO/RASTO, PAKENUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 8



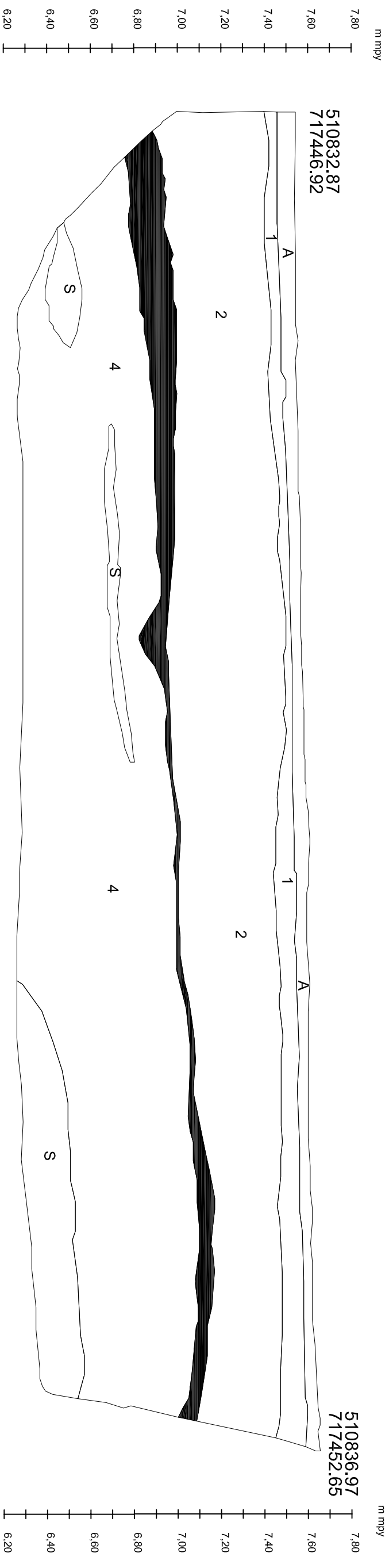
- Y200 Vaaleanruskea karkea hiekka
- Y205 Vaalea kellertävä hiekka
- Y206 Tummanruskea karkea hiekka
- Y207 Vaalea harmahtava karkea hiekka
- Y208 Karkea kellertävä hiekka
- Y211 Tumma sekoitunut hiekka

- Kivi
- Tiili
- Tilimurskaa
- hajonnut tiili
- Hiiltä
- Kivettynyt Laasti

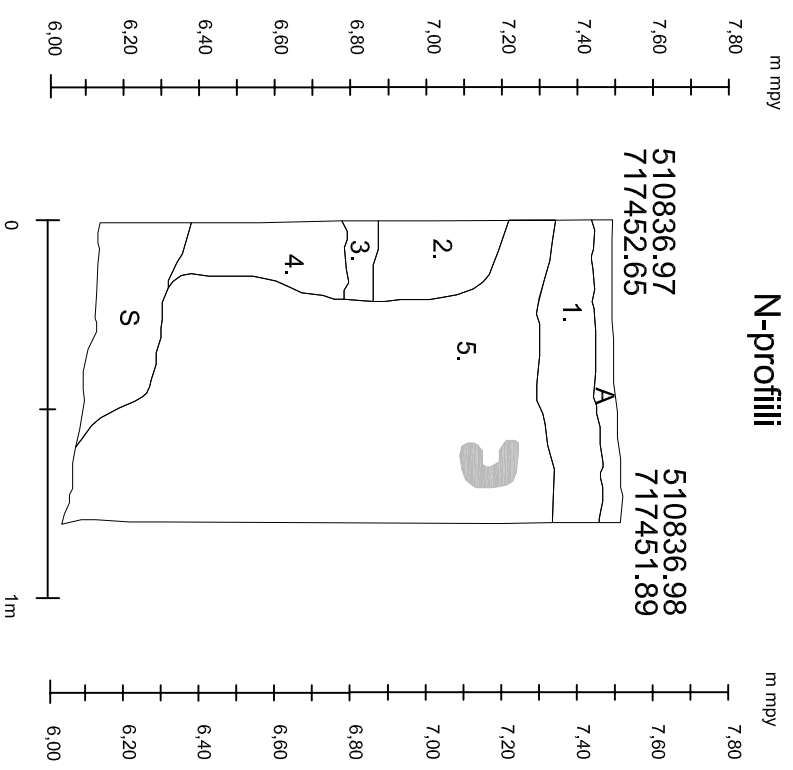
Hamina	Koeoja 2
Kortteli 23	E-profilili
A.Koivisto 2008	Y200, Y205, Y206, Y207, Y208, Y211
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MK 1:20
Sarita Louzolo 2008	MUSEOVASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO
Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009	HELSINKI
	Kartta 9



W-Profilii

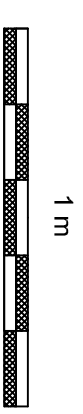


N-Profilii

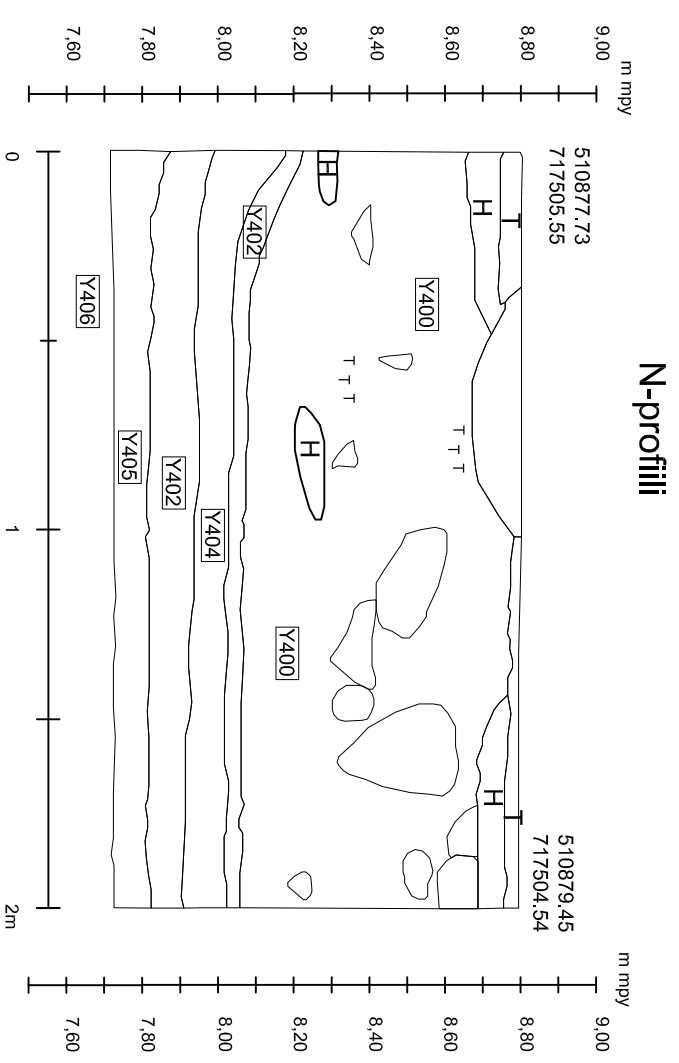
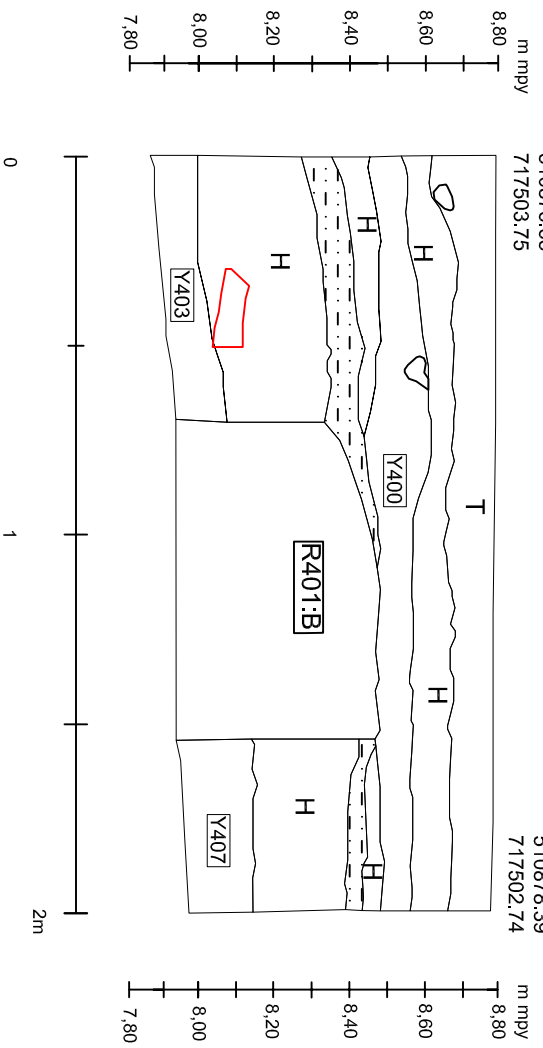
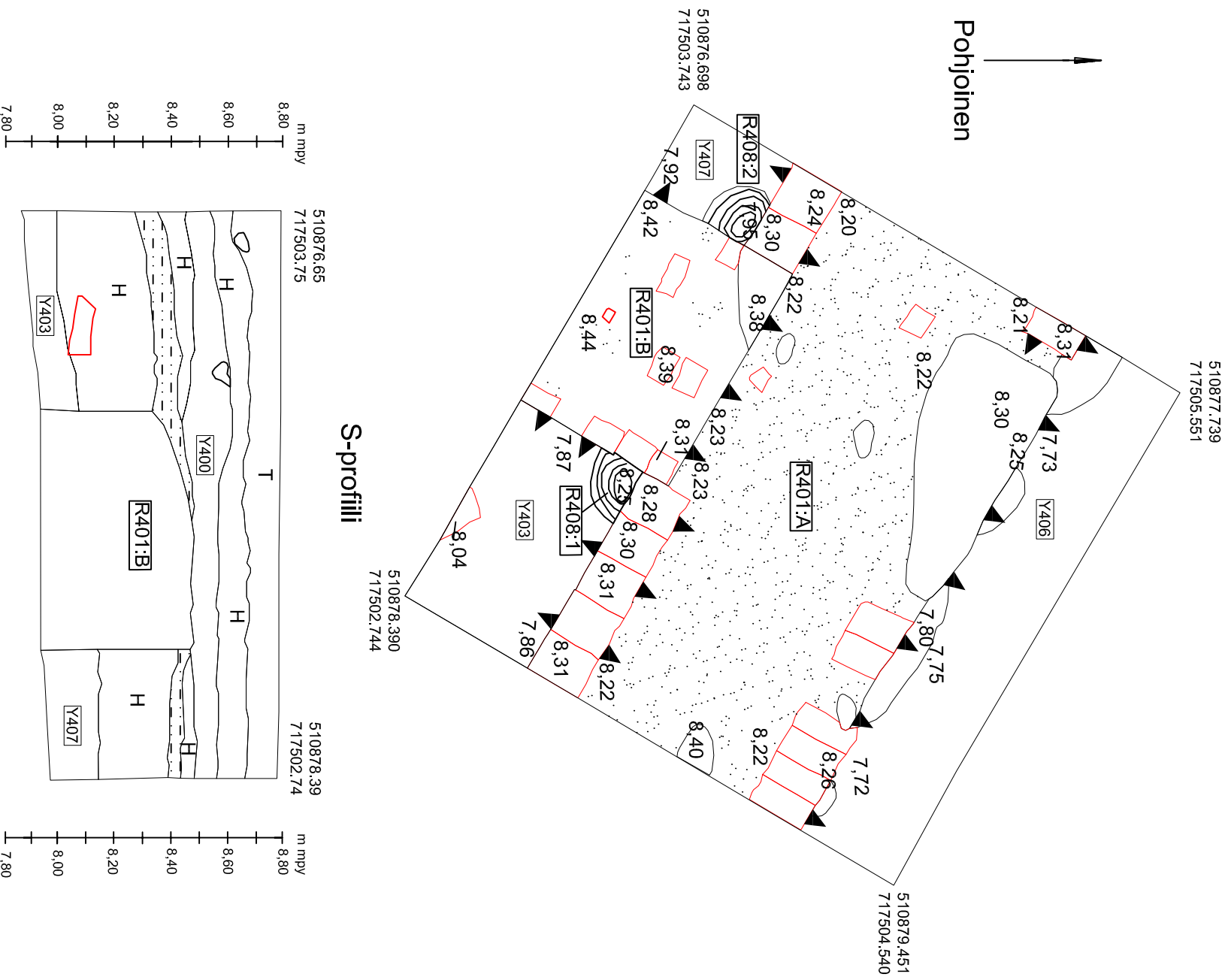


1. Vaaleanharmaa karkea sora
2. Vaaleanruskeaa hieno hiekka
4. Vaaleanruskeaa hieno hiekka, vaaleanruskeaa sora
5. Purkukerros, tummanruskeaa ja tummanharmaata hienoa hiekkaa, tiilimurskaa

- S Soraa
A Asfaltti
Kivi
Palokerros
Putken pää

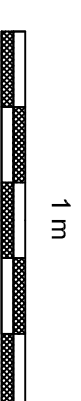


Hamina	Koejoja 3
Kortteli 23	N-profilii, W-profilii 1, 2, 3, 4, 5
A.Koivisto 2008	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Liisa Kunnas 2008	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Piirt. piirt. Tiina Mikkanen 2009	Kartta 10



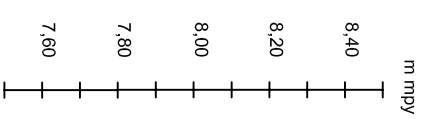
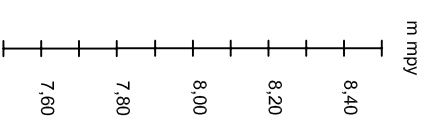
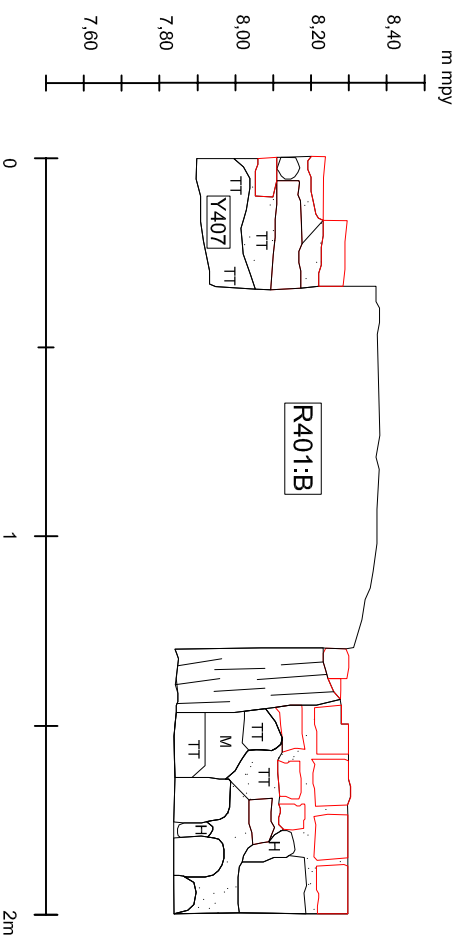
- T Turve
- H Hiekka
- Laasti Laasti
- Savi Savi
- Puu Puu
- Kivi Kivi
- T T Tiilimurska
- T T Tiilimurska
- # # Hilti

- R401:A Kivirakenne
- R401:B Kivirakenne
- R408:1 Puurakenne
- R408:2 Puurakenne
- Y400 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- Y402 Vaaleanruskeaa hiekkaa
- Y403 Hiekansekainen multa
- Y404 Tumma harmaanruskeaa siltinsekainen hiekkaa
- Y405 Ruskea tiilimurskansekainen hiekkaa
- Y406 Ruskeaa hiekkaa
- Y407 Vaaleanruskeaa siltinsekainen hiekkaa

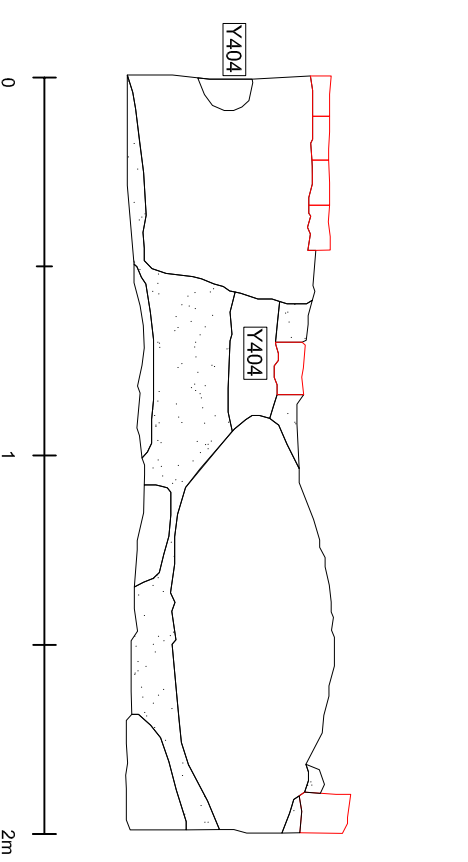


<p>Hamina Kortteli 23 A.Koivisto 2008</p> <p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Sarita Louzolo 2008</p> <p>Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009</p>	<p>Koekuoppa 4 Taso, N-profilii ja S-profilii Y400, R401:A ja B, Y402, Y403, Y404, Y405 Y406, Y407, R408:1 ja 2 MK 1:20</p> <p>MUSEOVARASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI</p>
<p>Kartta 11</p>	









R401:A:n N-profilii

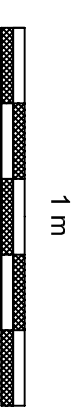


R401:A:n S-profilii

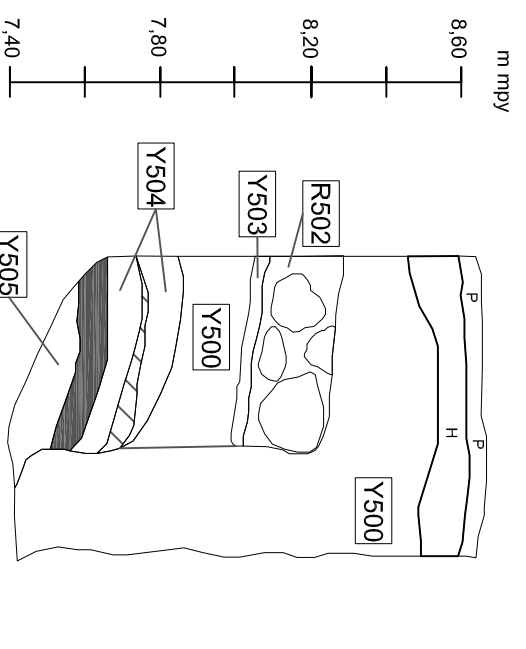
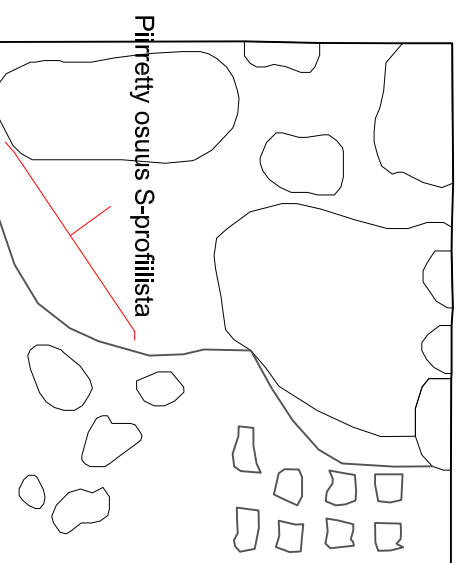
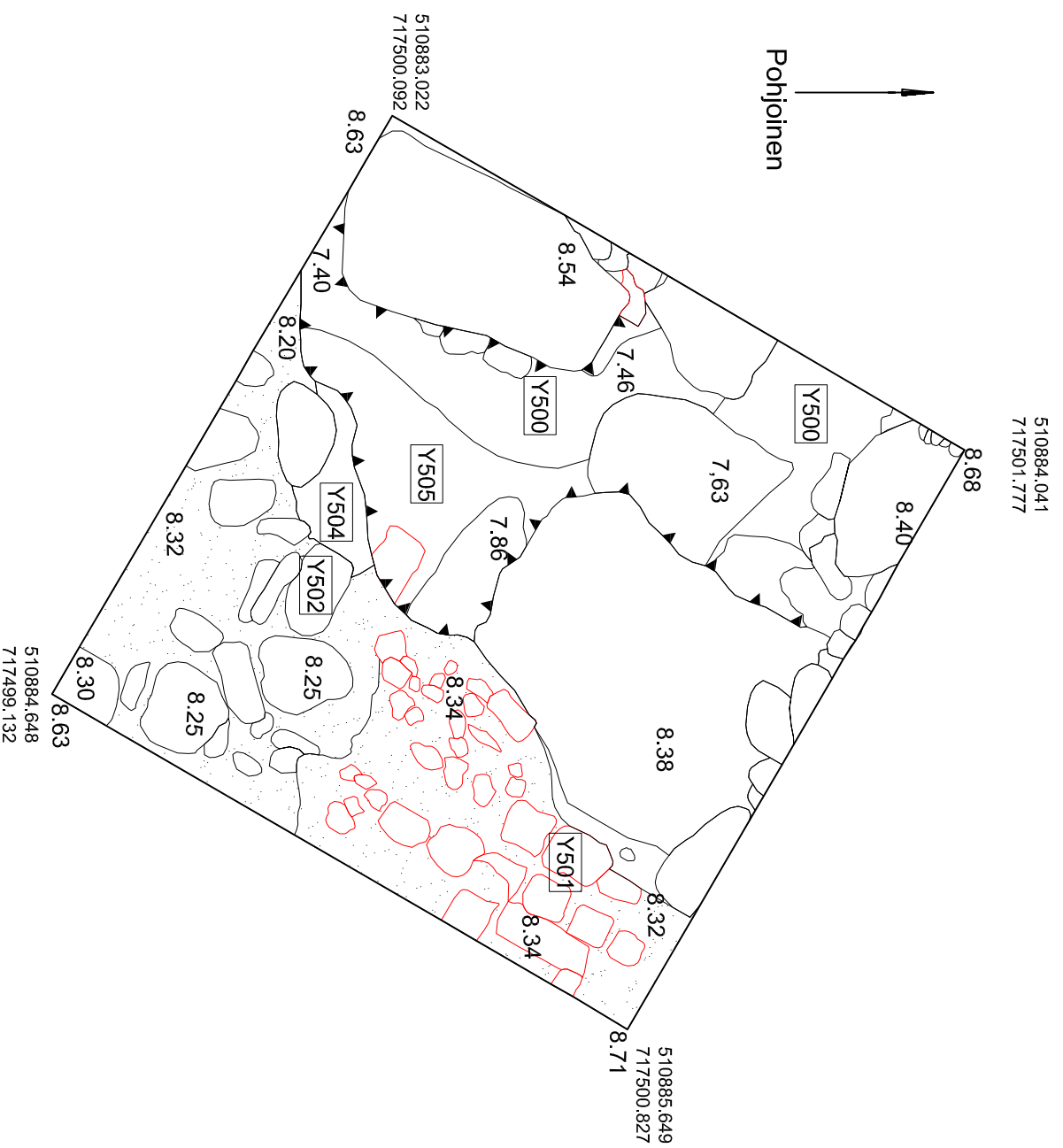


R401:B Kivirakenne
 Y404 Tumma harmaanruskeaa silinsekainen hiekka
 Y407 Vaaleanruskeaa silinsekainen hiekka

-  Kivi
-  Tiili
-  Tiilimurskaa
-  Hajonnut tiili
-  Puuta
-  Laasti
-  Hiekka
-  Multa



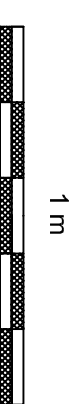
Hamina	Koekuoppa 4
Kortteli 23	N-profilii ja S-profilii
A.Koivisto 2008	Y404 ja Y407
	R401B
	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO
Sarita Louzolo 2008	HELSINKI
Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009	Kartta 12



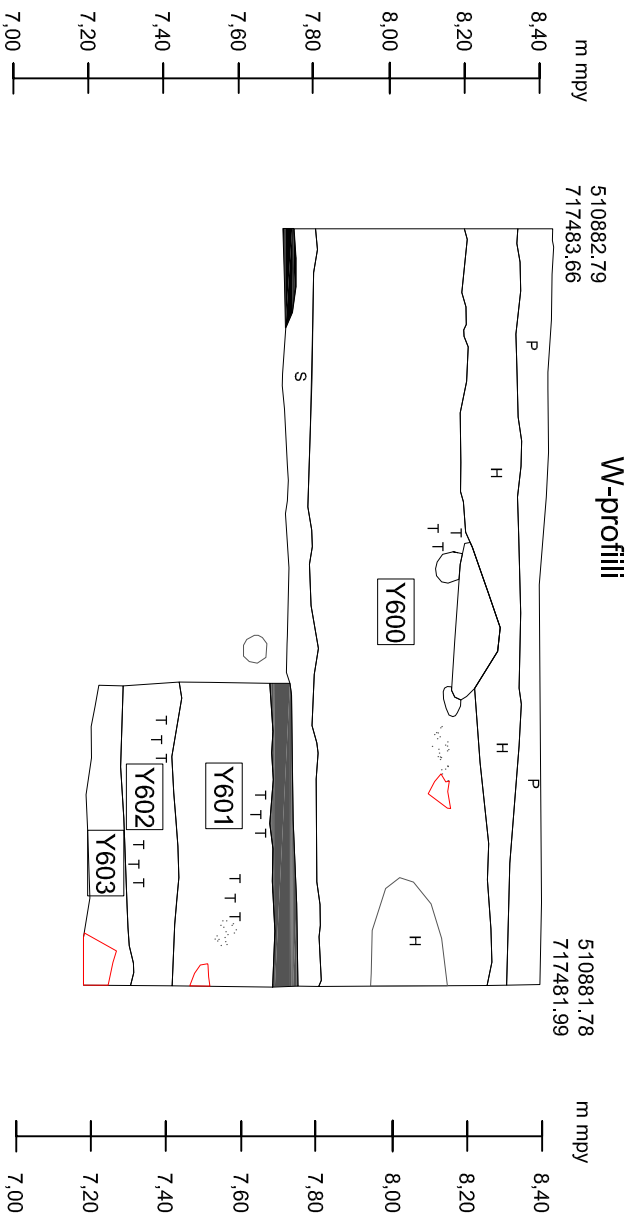
S-profilii

- Kivi
- Pintaturve
- Hiekka
- Tiili
- Nokikerros
- Jyrkkä reuna
- Hammaa värjäytynyt hiekka
- Laasti







- R501 Tiilirakenne
- R502 Kivirakenne
- Y500 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- Y503 Vaaleanruskea hiekansekainen laasti
- Y504 Vaaleanruskea hieno hiekka
- Y505 Vaaleanruskea hiekka

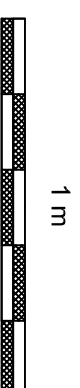


HAMINA Kortteli 23	Koekuppoppa 5 Taso, S-profilii R501, R502 Y500, Y503, Y504, Y505 Mk 1:20
Andreas Koivisto 2008	MUSEOVIRASTO, RAKENUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
MITTAUSDOKUMENTOINTI Liisa Kunnas 2008	Kartta 13
Puht. piirt.: Tiina Mikkonen 2009	



- Y600 Tummanharmaa hiekansekainen multa
- Y601 Tiilensekainen hiekka
- Y602 Tiilimurskan ja laastinsekainen hiekka
- Y603 Tiilen- ja laastinsekainen karkea hiekka

-  Laasti
-  Hiekka
-  Tiili
-  Kivi
-  Tiilimurska
-  Palokerros



HAMINA Kortteli 23	Koekuoppa 6 Y600, Y601, Y602, Y603
Andreas Koivisto 2008	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Sari Louzolo 2008	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Tiina Mikkonen 2009	Kartta 14